The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

SATURDAY, NOVEMBER 10, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 89 SESTDIEN, 1962. GADA 10. NOVEMBRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijas — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

SPĒKA PARĀDE

11. NOVEMBRA ATCEREI

Vēl katru novembri mūsu skatuves pagātnē kādai parādei rindojas Latvijas Lāčplēsis, armijas pulki un visi tie, kas šausti brīvības kara vētrās. Mūsu pilsētas dun viņu soļos, kas spalgi atbalsojas dzidrajā rudens gaisā.

Tas ir 11. novembris — mūsu karotāju un viņu spēka parāde. Ja šodien mēs to atkal redzam savām gara acīm, pāri gadu desmitiem lūkodamies, tad tas nozīmē, ka mūsu sirdīs vēl gruzd uguns, kas sevī glabā ceribu un ticību brīvībai.

Pārāk skaidri konturētu mēs šodien vērojam savas brīvās valsts militāro spēku un tā spējas, jo taisni šinī satrauktajā laikā valstis, savu drošību ceļot un vairojot, balstās uz modernas un labi bruņotas armijas spēku.

Mūsu armijas parādes vietās tagad defilē tie, kas sagrāvuši mūsu valsts suverenitāti un gatavi tādu nolaupit arī vēl citām brīvām tautām un valstīm. Kāda pārdoma šodien mūs vedina salīdzinājumam — Latvijas brīvvalsts spēks un lielvalstu līdz zobiem bruņotie miljoni. Arī tie runā un deklarējas par savas brīvības un drošības nosargāšanu. Bet ir milzīga starpība morālā un tiesiskā plāksnē — kam kalpo mazās valsts aizsargspēks un kādiem nolūkiem bruņoti miljoni.

Šodien mēs arī redzam, ka šādai pašizvērtēšanai nav lielas nozīmes, jo lielais samazo bez motivācijas un tiesiska pamata, vienīgi vadoties no savas varas kāres un savu ideju ekspansijas. Bet mazajām un visām tām patstāvīgajām valstīm, kas brīvību izcīnījušas tiesiski, šodien tā atkal jāzaudē vienkārši aiz tā iemesla, ka kāds varmācīgs milzis izslej savas ķetnas pāri tautu miljonu galvām un viņu brīvībai, lai vairotu savu ietekmi un nospiestu tautas paklausībā savām terrorizētājām idejām, kas nolaupa v i s u, kas pieder brīvajam cilvēkam.

Padomju Savienība ar saviem brutālajiem un skaidri saredzamās agresijas aktiem šodien iedzinusi verdzībā un pastāvēšanas nespēkā daudzas valstis Eiropā un citur, līdz pamatiem iznīcinot to militāro spēku ,valsts iekārtu un suverenitāti. Šodien mēs esam liecinieki tam, ka mazo valstu armijas, kuŗu vienīgais nolūks nosargāt un aizstāvēt savu tiesiski izcīnīto brīvību, sabrūk kā kāršu namiņi, kad tiem pāri brāžas vardarbīgs milzis, kuŗa interesēs n a v citu valstu brīvība un iekārta, bet kas akli kalpo vienīgi savu ideju īstenošanai. Un tieši šai plāksnē mazās brīvās valstis ar savu aizsargspēku morālā un tiesiskā ziņā pāraugušas savus ienaidniekus. Bet šobrīd tiesībām un morālajam spēkam nav vairs ietekmes un nozīmes: Šodien visu to sabradā un iznīcina sātaniskām idejām pārsātināts nelietis — komūnisms. Vara, kas ar meliem, draudiem un terroru lauž ceļu ekspansijai un savai pastāvēšanai un kuŗas priekšā aizvien mazāks kļūst pretcīnītāju pulks.

Daudzi šodien, aizsargspēkā stiprāki par mums, ir saļodzijušies savā drosmē un pretestībā, savā acu priekšā ieraudzīdami sarkano šakaļu pulkus. Tikpat daudzi šodien valstās morālā nevarēšanā, lai pieteiktu cīņu un pretotos. Ienaidnieks nav atturams vai iznīcināms ar kabatā savilktu dūri.

Mūsu kādreizējais aizsargspēks, kas morāli un tiesiski stāvēja k a l n ā — jo viņš aizsargāja cilvēcīgās un Dieva piešķirtās vērtības — ir sairis tās pašas varas priekšā, kuŗai nav nedz morāles, nedz tiesību apziņas, nedz Dieva pielūgsmes. Šodien gūstā kritušais vai ielenkuma pieveiktais pēdējās cīņu vietas latviešu leģionārs sirgst vergu darba nometnēs, ieslodzījumā vai klusē noguldīts kādā nezināmā vietā, kam pāri staigā lāsti un aizmirstība. Šodien pasaules tālajās malās izdzītībā mūžu aizvada vēl spirgtais vai brūču mocīts Lāčplēsis, kuŗa asie cirtieni reiz palīdzēja ceļam uz Latvijas brīvību. Vēl skaidri sadzirdot cīņu dārdus un skatot ienaidniekam raidītās lodes ugums ceļu, šodien izkliestībā, dažuviet arī aizmirstībā, skumjas dzīves dienas vērpj mūsu invalīds, zaudējis daļu savas fiziskās varēšanas, upurējot to savai tēvzemei viņās cīņu dienās. Viss, viss it kā sēr ī gā pagātnes plīvurā, uzraušot smeldzi, bet arī varonībā apmirdzētas atmiņas.

Kaut šodien neredzam sava fiziskā spēka parādi ar tās dalībniekiem — dažādu brīvības cīņu posmu karotājiem, mūs aicina pienākums citai parādei. Tai šodien jābūt mūsu morālās varēšanas un idejisku spēku parādei, ko lai dzemdina mūsu darbošanās atgūstamās brīvības labā. Pa katru, pat vismazākās izdevības spraugu lai metam savus nolūkus un nodomus, kas spēj sekmēt mūsu lielo mērķi — brīvības atgūšanu un verdzības iznīcināšanu mūsu tautā un zemē. Jo savu tagad zaudēto brīvību esam pirkuši ar pārāk augstu asins un upuru maksu, lai to aizmirstu. Šodien mums to atgādina i veļos devies cīnītājs, i tas, kas vēl skata dienu sauli un savā gara dedzībā un apņēmībā vēl reiz cīnīties ir tikpat varens un spēcīgs kā toreiz, defilējot 11. novembrī parādes laukumā.

A. Vilks

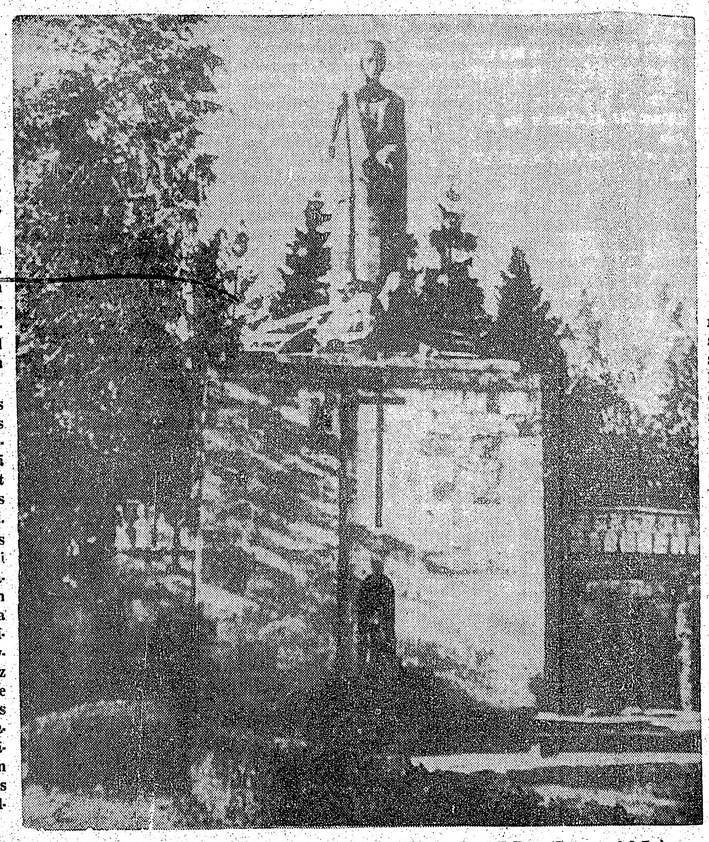

11. novembrī lai godbijībā pieminam cīnītājus, kas ziedoja dzīvības tēvzemes brīvībai.

Prof. Dr. K. R. Dzelzītis

Komūnistiskās revolūcijas četrdesmit pieci gadi

Pirms četrdesmit pieciem gadiem miglainā rudens rītā Krievijas bij. galvas pilsētā Pēterpilī, Ņevas krastā, iepretim Ziemas pilij sāka izcelties malā no Kronštates cietokšņa ar karakuģiem atvestie matroži un novietoties laukumā ap Ziemas pili. Tiem drīz vien pievienojās vairākas Pēterpils garnizona daļas.

Šo rindiņu rakstītājs toreiz dzīvoja Pēterpilī un bija šī notikuma aculiecinieks. Ejot uz Karaj juridisko akadēmiju, kuŗā es toreiz studēju, man iznāca iet gar Taurijas pili un redzēt neparasto skatu. Es paaicināju sāņus kādu virsnieku un apjautājos, ko gan šī „parāde" īstenībā nozīmē. Redzot mani virsleitnanta formā, virsnieks man acīm redzot uzticējās un teica:

„Šodien mēs taisāmies ieņemt Ziemas pili. Mums jātur kareivjiem līdz, ja negribam riskēt ar savu dzīvību . . . "

Nospriedu, ka šodien ar akadēmiju nekas prātīgs neiznāks, un paliku novērot lielo politisko notikumu ,kas te taisījās izvērsties, jo toreiz jau pats piedalījos politikā. Kādu stundu vēlāk redzēju arī pirmo ielas cīņu starp Ļeņina apmuļķotiem Kronštates matrožiem un Kerenska valdībai uzticīgiem kaŗa skolu „junkuriem", kas tuvojās pa Jūras ielu, (Morskaja), lai nāktu aizstāvēt Ziemas pili. Cīņa bija īsa un junkuri bija spiesti atkāpties pārspēka priekšā, atstājot uz ielas daudzus kritušos . . .

Kā zināms, Ziemas pils ieņemšana iezīmē komūnistu pasaules revolūcijas iesākumu. Kā šī notikuma aculiecinieks varu apliecināt, ka šo lielo vēsturisko notikumu ievirzīja „sabuntotās" karaspēka daļas, galvenā kārtā Kronštates matroži, uz kuŗiem toreiz balstījās un kuŗus dirigēja Ļeņins ar savu štābu. Ziemas pils ieņemšanā piedalījās tikai nedaudzas sarkano gvardu grupiņas. Nekādas ievērojamas strādnieku masu demonstrācijas vai strādnieku piedalīšanos ielu cīņās toreiz neredzēju. Tā saukta „Oktobŗa revolūcija" (pēc vecā stila) Pēterpilī nekādā ziņā nebija kāda strādnieku sacelšanās, kā to melīgi arvien vēl turpina apgalvot komūnisti, bet gan tīri militārs apvērsums, cikt.āl runājam par faktisko spēku, kas šo revolūciju izveda dzīvē. Izsredzīgā Kerenska valdība grībēja ar toreizējo Krievijas armiju, kas bija jau zaudējusi jebkuŗu militāro disciplīnu, vēl turpināt kaŗu kopā ar sabiedrotiem „līdz galīgai uzvarai", bet Ļeņins solīja tūlītēju mieru, brīvību un zemi.

Protams, ka muļķīgie krievu zaldāti un matroži, vairākumā lasīt un rakstīt nepratēji, kas ilgojas drīzāk tikt mājās pie sacīm sievām un līgavām un lai varētu piedalīties zemes paņemšanā no muižniekiem (sekojot toreizējam Ļeņina lozungam — „Grab nagrabņennoje" — laupi nolaupīto), kā uz burvja mājienu tapa par komūnistiem resp. to sekotājiem, neko nejēdzot par komūnismu . . . Vēlāk, kad noskaidrojās, ka krievu tauta nedabūja ne zemi, ne brīvību, ka komūnisti bija savus atbalstītājus piekrāpuši, Kronštates matroži, kuŗus bolševiki dēvēja par „revolūcijas skaistumu un lepnumu" („krasā i gordost revolūcii"), 1921. gada martā sacēlās pret „proletāriāta diktatūru", kuŗu paši bija nodibinājuši, bet bija jau par vēlu: Kronštates sacelšanās tika asiņaini apspiesta no starplaikā nodibināto čekistu karaspēka dalām, tāpat kā tika apspiestas daudzas citas sacelšanās.

Toreiz, pirms 45 gadiem, neviens, arī paši komūnisti, nevarēja iedomāties, ka jau pēc 32 gadiem, tas ir mazāk nekā cilvēka pusmūža laikā, komūnisti būs iekaŗojuši jau vienu ceturto daļu no zemes territorijām un pakļāvuši savai varai apm. vienu trešo daļu no cilvēces (noslēdzot minēto 32 gadu periodu ar Ķīnas iekaŗošanu 1949. gada rudenī). Neviens no vēsturē pazīstamiem lielajiem iekaŗotājiem, ne Aleksandrs Lielais, ne Čingishans, ne Napoleons nav varējuši uzrādīt tik lielus panākumus.

(Nobeigums 8. lpp.)

Sav. Valstis pārraudzis Kubas raķešu izvākšanu

STARPTAUTISKAIS SARKANAIS KRUSTS PĀRBAUDĪS P A D O M J U KUĢUS. AMERIKĀŅI SKAITĪS IZVĀKTĀS PADOMJU RAĶETES. MIKOJANA MISIJA NEVEICAS. INDIJA NORAIDA KOMŪNISTU ĶĪNAS PIEDĀVĀJUMUS. KENEDIJS UZVAR, NIKSONS ZAUDĒ. MIRUSI ELEONORA RŪZVELTE.

Kubas situācija vēl vienmēr nav atrisināta. Pēc ziņām, kas saņemtas no Havanas, var spriest ka Chruščeva sūtnis Mikojans patiesi mēģina piespiest diktātoru Kastro miermīligai nostājai un ka pagaidām tas vēl nav izdevies. Lai gan krievi turpina raķešbāzu novākšanu un sākuši raķetes lādēt krievu kuģos atceļam uz Pad. Savienību, Kastro vēl vienmēr turpina liegt Apvienoto Nāciju pārraudzību. Sakarā ar to Sav. Valstīm vēl vienmēr nav pietiekamas skaidrības, vai komūnisti patiesi turēs doto vārdu un likvidēs ofensīvos ieročus Kubā.

Kā zināms, Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra U Tanta misija Havanā beidzās bez panākumiem. Tāds pat liktenis draud Mikojanam. Kastro, liekas, situāciju bez Maskavas pilnvarām pilnīgi pārņēmis savās rokās. Lai gan Vašingtona ir garantējusi, ka, tiklīdz visas padomju raķetes izvāktas no Kubas salas, pēdējai nav jābaidās no nevienas Amerikas Valstu organizācijas nācijas a g r e s i j a s, Kastro tomēr nav apmierināts un prasa daudz vairāk nekā prezidents Kenedijs tam grib dot. Lielākā un nepieņemamākā prasība ir un paliek Gvantanamo līča kaŗa flotes bazes likvidēšana. To Sav. Valstis nekad nedarīs; jo sevišķi tagad, kad Padomju Savienība nodomājusi financēt zvejas ostas izbūvi Havanas līcī, kas, protams, viennēr var tikt izmantota kā kaŗa flotes baze pret Sav. Valstīm.

Kastro gan nepiekrīt Apvienoto Nāciju pārraudzībai, bet situācija tomēr sāk griezties uz labo pusi. Un par to Maskavā kādam būs dārgi jāsamaksā. Kubas jautājumā prezidents Kenedijs piespieda Chruščevu kapitulēt. Līdz šim Pad. Savienība nekad neko tamlīdzīgu nav darījusi. Chruščeva personīgās akcijas komūnistu pasaules galvas pilsētā ir neapšaubāmi kritušās. Pārējā pasaulē Maskavas ieroču žvadzināšanai nekad vairs nebūs līdzsinējais efekts. Ar savu noteikto un drošo nostāju Kubas jautājumā prezidents Kenedijs ir pierādījis, ka arī Chruščevu var piespiest pie sienas. Šis gan ir pirmais gadījums, bet tas ir noticis, un tā ir vēsture.

Kubas gadījumā tagad jāatzīmē divi fakti. Vispirms, oficiāli atceļot Kubas blokādi, jeb, kā to sauc legāli, karantēnu, ienākušo padomju kuģu pārbaudi tagad uzņēmies Starptautiskais Sarkanais Krusts. No vienas puses ar to blokādes zīme ir izdzēsta. No otras tā turpinās, jo Sav. Valstu kaŗa flote tagad kontrolēs kuģus no Kubas atceļā uz Pad. Savienību, lai pārliecinātos, ka krievu raķetes patiesi atrodas ceļā uz mājām. Nojaukt bazes un piemānīt novērotājus no gaisa, ka raķetes patiesi tiek likvidētas, nebūtu nekāda lielā māksla. Tādēļ amerikāņi tagad par to grib pārliecināties tieši.

Kamēr prezidents Kenedijs Kubas gadījumā ir izcīnījis savu lielāko uzvaru. Chruščevs un Kastro ir cietuši savu smagāko zaudējumu. Jo sevišķi Kastro, ko pie sienas piespiedusi ne tikai kā Vašingtona, bet savu interešu dēļ arī Maskava. Mikojans gan grib pārliecināt Kubas diktātoru, ka viņš nav atstāts. Bet padomju darbi liecina pretējo — bazes tiek likvidētas un raķetes tiek krautas kuģos atceļam uz Pad. Savienību.

Ja Sav. Valstu informācija ir pareiza un Kubas raķešjautājumā viss notiek tā, kā Vašingtona to domā, tad var pārliecināti sacīt, ka aukstā kaŗā Pad. Savienība ir piedzīvojusi savu līdz šim smagāko zaudējumu; ka tramplins lēcienam uz jūtīgo Dienvidameriku tiek nojaukts.

MENONS ATKĀPJAS

Kamēr komūnistu Ķīna turpina spēku koncentrēšanu gar Indijas ziemeļu robežu, Jaundeli tiek izcīnītas politiskas kaujas Indijas iekšējai stiprināšanai.

Zem smaga politiska spiediena ministru prezidents Nēru atcēla no amata neapšaubāmi ļoti kreiso aizsardzības ministru Krišnu Menonu. Tai pašā laikā pēdējais tika iecelts aizsardzības materiālu ražošanas ministra amatā — posteni, kas tika radīts tieši Menonam un, no praktiskā viedokļa raugoties, stāvokli nemainīja. Militāros jautājumos Menons bija un palika noteicējs.

Atbalstīdams Menonu, ministru prezidents Nēru bija smagi pārrēķinājies. Komūnistu agresijai turpinoties, indieši arvien vairāk un vairāk sāka apjēgt patieso situāciju, līdz Menona vārds vairs nebija ciešams, un šis nedēļas vidū viņš bija spiests atkāpties arī no sava jaunā amata un izstāties no valdības. Menons gan vēl vienmēr paliek Indijas parlamenta loceklis, bet viņa politiskās noteikšanas dienām pienākušas beigas.

Tas, ko vairāk sagaidīt, jau ir noticis. Menons vēl nebija nozu-

(Noslēgums 8. lpp.)

PULKVEDIS JANUMS AMERIKĀ

Svētdien, 4. novembrī, Ņujorkā ieradās DV CV priekšnieks un Vācijas LCK priekšsēdis pulkv. Vilis Janums. Pulkvedis paredzējis Ziemeļamerikas kontinentā uzturēties apm. 6 nedēļas. Braucienā galvenais nolūks ir piedalīšanās Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes sēdē 10. un 11. novembrī Vašingtonā, tāpat arī viesošanās DV apvienību un citu latviešu organizāciju sarīkojumos.

*

Ņujorkas lidostā svētdienas rītā pulkv. Janumu sagaidīja DV Ņujorkas apvienības pārstāvji. Pirmdien, 5. novembrī, A. Pukītes dzīvoklī notika DV ASV valdes paplašināta sēde, kuŗā pulkvedi apsveica DV ASV priekšnieks V. Hazners. Pārrunās par organizācijas jautājumiem pulkvedis V. Janums informēja par DV CV darbību, kā arī par kaŗavīru un bēgļu stāvokli Vācijā. Ziemeļamerikas kontinentā pulkvedi Janumu gaida visai plaša programma. Tā sākās ar Komitejas Latvijas brīvībai rīkoto pieņemšanu 7.novembrī un sastapšanos ar Igaunijas, kā arī Lietuvas brīvības komitejas vaditājiem Ņujorkā. Pēc BPLA's valdes sēdes un piedalīšanās preses konferencē Vašingtonā pulkv. V. Janums dosies uz Čikagu, kur viņš teiks runu valsts svētku aktā 17. novembrī. Dienu vēlāk, 18. novembrī Janums runās Milvokos. No 20.—22. novembrim pulkvedis paredzējis uzturēties Mineāpolē, bet no 23. novembŗa līdz 3. decembrim — Kanadā. 7. decembrī V Janums aicināts runāt Daugavas Vanagu Ņujorkas apvienības sarīkojumā.

V. Neimanis

DV KLĪVLENDAS LATVIEŠU TEĀTRIS
B. ŠOVA **ŠOKOLĀDES ZALDĀTIŅŠ**
24. novembrī plkst. 7.30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

LATVIJA

Nr. 89. SESTDIEN, 1962. GADA 10. NOVEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienu collas sleju telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

JAUNIEŠI SMAGĀKAJOS DARBOS

OKTOBRA REVOLŪCIJAS SVĒTKU SAUKĻI PAVĒL STRĀDĀT

Okupantu Rīgas laikraksti publicē krievu komūnistu partijas CK 103 saukļus Oktobra revolūcijas svētkiem. Kā parasts, tajos izpaužas daudz nekaunības, demagoģijas un iejaukšanās citu valstu dzīvē. Tā, piemēram, 27. sauklī brālīgi sveicieni sūtīti varonīgajai Kubas tautai, kas brīvību un neatkarību pret amerikāņu imperiālistu agresīvajiem tikotājiem, kaut Kubā jau iemetušies krievu agresīvie imperiālisti. Brālīgi sveicieni sūtīti Jēmenas tautai, kas pašaizliedzīgi cīnoties par savas dzimtenes brīvību un neatkarību, kaut Jēmena brīva un neatkarīga bija līdz šim, bet tagad kļūst par Ēģiptes protektorātu. Kvēls sveiciens sūtīts Vācijas darba ļaudīm un visiem progresīvajiem spēkiem, kas cīnoties pret militārismu un fašisma atdzimšanu.

Puse saukļu izsaka aicinājumus visām Krievijas, tās kolonīju un okupēto Baltijas valstu iedzīvotājiem vairāk strādāt visos lauksaimniecības un rūpniecības sektoros. 56. sauklis aicina cīnīties, lai reālizētu krievu varas galma pavēli: kas nestrādā, tam nebūs ēst!

SABOJĀTĀS MAŠĪNAS LABOT JĀSŪTA UZ KRIEVZEMI

Cīņa 16. oktobra numurā apraksta nebūšanas lauksaimniecības mašīnu apgādē ar rezerves daļām. Latvijas kolchozi, lūk, nopirkuši 367 gab. Krievijā ražotos mēslu ārditājus, bet rezerves daļas tiem nepiegādājot, jo tagad mēslu ārditājus (cita tipa) ražojot okupētās Latvijas rūpnīcās. To daļas krievu mašīnām nederot. Lauksaimniecības mašīnu rezerves daļu sagādes nodaļas priekšnieks okupants Ivans Rjabichs pateicis: lai kolchozi bojātās daļas ieliekot kastē un sūtot uz Bobruisku, kur šis mašīnas ražotas. Kā sacīt, gudrs padoms: kolchozi var dibināt bojāto mašīnu saiņošanas brigādi, lai tās sūtītu uz Krievzemi labot. Šīm brigādēm darba netrūks, jo kolchozi Cīņai ir jautājuši: vai pērn un šogad dārgi pirktie mēslu ārditāji jānoraksta lūžņos un jāpērk jauni?

TIRUMA KARALIENE UZ KOMŪNISMU NESOĻO

Tā pati Cīņa atzīst, ka šī vasara neesot bijusi labvēlīga kukuruzai un tā nedevusi cerētos panākumus. Tīruma karaliene nav paklausījusi aģitātoru propagandai un neaugusi, bet oktobrā otrajā pusē pat nosalusi plašās platībās. Režīms visu vainu tomēr pieraksta kolchozniekiem — kā vienmēr.

LATVIEŠU JAUNIEŠI IZSŪTĪJUMĀ SMAGĀKAJOS DARBOS

Okupantu laikraksts jaunatnei Padomju Jaunatne 16. oktobra numurā pastāsta, ka Krasnojarskas spēkstacijas būvdarbos strādā latviešu jaunieši. Viena šāda grupa — vidusskolas absolventi, puiši un meitenes, kopskaitā 22 jaunieši līdz ar Švītenes vidusskolas skolotāju Skaidriti Kubliņu strādājot betona rūpnīcā, kas esot viens no svarīgākajiem objektiem, kur arī smags darbs. Šī ir t. s. septiņgades celtne un latviešu jauniešiem tur būs jāpaliek vismaz līdz būvdarbu beigām, bet iespējams, ka tie vispār uz Latviju atpakaļ netiks. Bet Cīņa 13. oktobra numurā ievadrakstā patētiski lielās, ka, lūk, Rīga kopā ar latviešiem strādājot daudzu tautību ļaudis, jo komūnisma celtniecības mērogi (pārkrievināšanas mērogs, ref.) prasot pastāvīgu kadru apmaiņu nāciju starpā. Tādā mežiga veidā okupācijas vara lūko attaisnot tautību sajaukšanu, resp. pārkrievināšanu.

KOLCHOZU SIEVIETĒM VISS JĀPADARA ROKĀM

Latvijas kolchozu sievietēm ir grūta dzīve, jo lopu farmās darbi nav mechanizēti un viss jāpadara rokām. Vēl arvien lopiem jāpienes ūdens spaiņos. Tā tas ir lielākajā lopu farmu skaitā. Kolchozu vadītāji parasti neatbalsta strādnieču prasības par darbu atvieglināšanu. Nedaudz par grūtajiem apstākļiem pastāsta okupantu laikraksts Cīņa 11. oktobra numurā ievadrakstā. Lūk, Talsu rajona kolchozā Jaunā gvarde cūkkopei A. Burnevicei, kura cūkas labi kopjot jau septiņus gadus, pašai ar spaini jāizsmeļot arī mēsli, jāskaldot malka, jāpiegādājot zaļbarība, bet, kad prasījusi darbu atvieglot, tad saņēmusi rupju atteikumu. Cīņa konstatē, ka daudzas labas lopkopes esot spiestas darbu atstāt, jo rokas neturot lielo slodzi. Dažos kolchozos kadri mainoties ik gadus, kas nelabvēlīgi atsaucoties uz saimniecību. Tā tas esot piem. Ilūkstes rajona kolchozā Nākotne. Limbažu rajona kolchozā pie lopu farmas tuvumā neesot pat akas, un šogad tur deviņos mēnešos saražots tikai nedaudz vairāk par pusi no gada plānā paredzētā piena. Cīņa konstatē, ka nav arī labas darba apmaksas, atpūtas, ciešamu darba apstākļu.

Šī Cīņas atzīšanās ir piliens no lielās ciešanu jūras, kur iedzītas kolchozu sievietes. Jau pirms 50 gadu sasniegšanas šis lopkopes ir pilnīgi sabeigušas veselību, rokas kļuvušas nevarīgas pat vieglākiem darbiem. Tādēļ pēdējos gados tās lopu farmās atsakās ilgstoši strādāt, jo lauku darbu brigādēs tomēr ir vieglāk, kaut izpelņa ir daudz zemāka. Tādēļ plaša parādība ir tāda, ka par lopkopēm nozīmē nenobriedušas jaunavas, bieži komjaunietes, kuŗas atteiktīes nedrīkst. Protams, tās par darba invalidēm kļūs vēl ātrāk.

LATVIEŠU SPORTISTS UZVAR KRIEVUS

Ja Rīgas laikrakstos par kādu latviešu panākumu raksta latviešu, tad bieži izpaužas nacionāls lepnums. Visbiežāk tas notrodams Padomju Jaunatnē. Tāds zemtekstā izlasāms arī 16. oktobra PJ numurā, kur rakstā Rīdzinieks — pasaules šķēpmetēju karalis. Lūk, 15. oktobra sacensībās Taškentā šķēpmetējs Jānis Lūsis aizlidinājis šķēpu pāri Pad. Savienības rekorda atzīmei — 84,04 m. Viņš tikai par 70 cm atpaliekot no pasaules rekorda. Bet Jānis Lūsis minētās sacensībās kļuvis par visas krievu kolonialās valsts rekordistu. Jāpiezīmē, ka viņš jau bija Eiropas meistars šķēpmešanā un zelta medaļas ieguvējs. PJ piebilst, ka labāka par viņu šogad neesot. Tajās pašās sacīkstēs Elvīra Ozoliņa uzvarēja šķēpa mešanā sievietēm ar 53,30 m.

OKUPĀCIJAS REŽĪMS GODINĀS LIELO NODEVĒJU

Latviešu tautas lielajam nodevējam Andrejam Upītim 5. decembrī piepildīsoties 85 mūža gadi un šajā sakarā okupācijas režīms jau ir pavēlējis šo gadījumu izmantot savai propagandai. Sagatavotas vairākas grāmatas par viņa dzīvi, kur latviešu tautas nodevība, lišana krievu kungu priekšā un tautas pārkrievošanas veicināšana būs bezmērīgi slavināta. Var sagaidīt, ka krievu varas galms par „nopelniem" piešķirs arī kādu ordeni. Literātūra un Māksla rakstā, ka viņu godināšot arī viņa dzimtajā pusē Skrīveros, kur viņam ir izdevies no sabrukuma saglābt personisko māju, jo panāca, ka okupācijas vara tur atļāva iekārtot viņa muzeju. Jāpiezīmē, ka Andrejs Upītis līdz pēdējam laikam nikni aizstāv sociālistiskā režīma reālisma Stalina laika virzienu, kas tagad jau tiek saukts par sociālistisko reālismu šaurā izpratnē, jo viņš par vari t. s. latviešu padomju rakstniecībai vēlas palikt par līnijas noteicēju. Tagad visiem Rīgas teātriem pavēlēts iestudēt viņa lugas.

Kā strādā komūnistu pagride

MASKAVAS - PANKOVAS VILTOJUMI

III

Viens no tālākiem Chruščeva soļiem cīņā pret demokratisko valstu iekārtu bija radīt iestādi, kas spētu viltot visādus dokumentus, lai tos varētu izmantot gadījumos, kur parastā propaganda nedod panākumus. Šādu viltotu faktu pielietošana nav nekas jauns komūnistu paņēmienos, bet kopš 1958. g. augusta Kremļa sapulces tai deva jaunu pagriežienu. Šim uzdevumam atrada jaunas telpas ar lieliskām laboratorijām, iespiešanas ierīcēm u. c. Darbam komūnistus izmeklēja Amerikā, Beļģijā, Britanijā, Francijā, Holandē, Italijā, Vācijā un citās zemēs, kas sagādā vajadzīgos materiālus šim uzdevumam.

Šādus viltotus dokumentus pielieto kā melīgus pierādījumus, lai nomelnotu rietumu politiķus un sabiedriskus darbiniekus.

Kremļa sanāksmē 1958. g. septembrī Suslovs teica:

„Nelaime ir tā, ka dokumenti šādiem pierādījumiem nav bijuši pietiekami labi. Tāpēc iedzivotājus kapitālistu valstīs nepārliecināja. Cerētais efekts — tautas iespaidošana un plaša neuzticības sešana pret vadošiem rietumu politiķiem un citām personām nav piepildījies.

Ja mēs gribam iegūt tiešām labus rezultātus, mums jādomā par kaut ko sevišķi sensācionālu, kaut ko pārsteidzošāku un uztraucošāku.

Vienīgais problēmas atrisinājums ir: Mums jārūpējas, lai rastos tādi „fakti", jāatklāj tādi „dokumenti", kas dotu tādu „pierādījumu", kam naivie noticētu. Tas jādara bez kavēšanās.

Nolēma, ka Maskavas dokumentu viltošanas iestāde būs atbildīga par dokumentu pagatavošanu.

Sava darba sekmīgai izvešanai Maskavai bija nepieciešama pilnīga informācija par to, kas notiek katrā dzīves nozarē kapitālistu valstīs. Katra detaļa bija svariga. Ko cilvēki domā, kā viņi reaģē uz dažādām lietām u. t. t. Noorganizēja veselu informācijas sniedzēju armiju. Katru sniegto informāciju, kaut arī tā izliktos nenozīmiga ,ievēroja.

Sasmaržotās milestības vēstules.

Viltotāji izvēlējās pirmo sitienu pret jaunās Rietumvācijas armiju, lai demorālizētu Rietumvācijas karaspēku. Ievērojot boļševiku labi pazīstamu sloganu, ka „sakne visām nelaimēm parasti slēpjas ģimenes dzīvē", viņi izvēlējās pirmo sitienu pret precētiem karaviriem Rietumvācijā.

Ar plašā informācijas sniedzēju tīkla palīdzību viņi ieguva sarakstus ar precēto Rietumvācijas karaspēka virsnieku vārdiem. Tāpat viņi ieguva noteiktu laiku, kad šie precētie vīri nav mājās. Tā viltotāji bija gatavi reālizēt savu labi izplānoto velnišķīgo „sasmaržoto milestības vēstuļu operāciju".

To viņi reālizēja šādi: viltotavā strādājošās sievietes rakstīja ar skaidru sieviškīgu rokrakstu vēstules. Papīrs bija smaržām piesātināts.

„Mans mīļais Kurt! Kopš Tu mani atstāji, es jūtos tik vientuļa. Jā,mans dārgais Kurt, vienīgais ceļš ir Tev šķirties no Manijas. Es esmu tik priecīga, ka tas biji Tu,kas nāca ar šādu priekšlikumu. Es tiešām rakstot nevaru izteikt, cik laimīga es esmu, domājot, ka drīz mēs stāvēsim altāŗa priekšā un mēs kļūsim vīrs un sieva. Mans dārgais Kurt, ja Tu tikai zinātu, kā es ilgojos pēc Tavām skāvām un skūpstiem . . . Ak, kā es vēlētos, ka viss būtu pāri. Es skaitu stundas, līdz Tu nāksi pie manis atkal, un varēšu Tevi skūpstīt aizrautīgi.

Tevi mīlošā Gerda."

Šīs sasmaržotās milestības vēstules iemeta vēstuļu kastē ar tāda aprēķinu, lai vēstuļu saņēmēji tanī dienā nebūtu mājās. Siem uzturoties vienām dzīvoklī, saņemot šādas iesmaržotas vēstules, radītu aizdomas un tracis būtu neizbēgams.

Vairums izmeklēto upuru sievas uz šādu komūnistu psichiatru izgudrojumu lamatām iekrita. Daudzas uztrauktas karavīru sievas atstāja savas mājas. Dažas atstāja dusmu uzliesmojumā uzrakstītas zīmītes, dažas pat izsakoties, ka ,uzmanīgi pārdomājot,viņas nākušas pie slēdziena, ka šķiršanās ir vienīgais atrisinājums, jo izlīgšana neesot iespējama. Dažas atstāja mājas, līdzi paņemot sasmaržotās milestības vēstules kā pierādījumu laulības šķiršanai.

Kad viri atgriezās mājās, vini bija pārsteigti un nesaprašanā.

Iesaukšanas un demobilizācijas dokumentu viltošana

Viens no viņu lielākajiem viltošanas panākumiem bija iesaukšanas un demobilizācijas dokumentu pagatavošana. Šeit atkal viņu plašais informācijas sniedzēju tīkls bija spējīgs sniegt uzticamus sarakstus ar Rietumvācijas virsnieku un padoto vārdiem, viņu pakāpēm, vienībām, izdienas ilgumu un citām detaļām. Viņi arī sagādāja iesaukšanas un demobilizācijas papīru paraugus un citus dokumentus.

Tādā kārtā viltotāji bija spējīgi pagatavot gluži līdzīgas un patiesa izskata iesaukšanas un demobilizācijas papīrus. Tie atvēra ceļu ievērojami lielam aģentu skaitam uz Rietumvāciju. Neviens nekādu nepareizību nesaskatīja. Tie, kas saņēma iesaukšanas pavēles, paklausīja bez vilcināšanās, un tie, kas tika demobilizēti, bija priecīgi, ka atbrīvoti agrāk kā bija gaidīts.

Daudz vairāk nepatikšanas sagādāja Rietumvācijas iestādēm un vīriem, kuŗiem steigā bija jāizbeidz darbs, tāpat priekšlaicīgi atbrīvotajiem nācās pārvarēt grūtības, lai tiktu atpakaļ savā bijušā darbā, un bieži vien viņi vainoja militārās autoritātes. Maskava, bez šaubām, priecājās par saviem panākumiem.

☆

Viltotāji tomēr nekoncentrējās tikai uz šāda veida darbu vien. Viņi turpināja fabricēt „pierādījumus", kas būtu vērsti tieši pret „ienaidnieka galveno šķiru."

Var minēt divu „slepenu vēstuļu" fabricējumu, kuŗas it kā būtu sacerējis un parakstījis Beļģijas ārlietu ministrs un NATO spēku ģenerālsekretārs Pauls Spāks. Pirmais „dokuments" it kā būtu rakstīts 1940. g. 24. jūnijā un „atklāja", ka Spāks slepeni rakstījis no Londonas draugiem Viši (Vichy), prasot nākt palīgā noslēgt atsevišķu mieru ar vāciešiem. Otram „dokumentam" vajadzēja „darīt zināmu", it kā viņš mēģinājis ierasties slepenam darījumam ar vācu okupantu spēku autoritātēm Beļģijā. Ar šo Kremļa viltotāji gribēja atklāt un „pierādīt", ka NATO ģenerālsekretārs ir nodevējs, kuŗam sabiedrotie nevar uzticēties.

Šoreiz tomēr pārliecināti viltotāji pielaida paši rupju kļūdu, datējot pirmo vēstuli „Londre, 24 Juin 1940". Ar to viņi paši pierādīja, ka „dokuments" ir viltojums tāpēc, ka tanī laikā Pauls Spāks atradās vēl Francijā un sasniedza Angliju tikai 1940. g. oktobrī. Līdz ar to otrs „dokuments", kuŗš bija labāks viltojums, zaudēja nozīmi.

Viens no pēdējiem šādiem nozākāšanas mēģinājumiem tika reālizēts pag. gada decembrī pret vācieti — NATO ģenerāli Adolfu Heisingeru. Viņš esot plānojis Francijas un Jugoslāvijas ieņemšanu un esot plānojis ieņemt arī Šveici. Citi apvainojumi tika vērsti it kā viņš esot organizējis vienības, kas slepkavojušas civiliedzīvotājus, gūstekņus un partizānus okupētajos Padomju apgabalos. Pad. Savienība prasīja izdot ģenerāli Heisingeru tiesāšanai kā kara noziedznieku.

Protams, šīs Kremļa prasības rietumi uz vietas noraidīja, jo ģenerāli Heisingeru savā laikā attaisnoja par visiem kara nozieguimiem Rietumvācijas valdības speciāli izraudzīta komisija.

Viltojumā pielaida arī kļūdas. Vispirms jau tas, it kā ģen. Heisingers kā uzticams štaba virsnieks stāvējis 1944. gada 20. jūnijā atentāta brīdī blakus Hitleram, kaut gan patiesībā ģen. Heisingers ir profesionāls karavīrs, kuŗa likvidēšanu vairākkārt prasījis pats Himlers un pēc nesekmīgā atentāta Gestapo arestēja.

Austrumberlinē iekārtotā viltotava nav nekāds noslēpums rietumnieku iestādēm. Tā šinī pavasarī, kad Rietumberlines galva Vilijs Brandts apmeklēja Angliju, Londonā izdalīja Austrumberlinē iespiestas brošūras, kuŗas britu laikraksti apzīmēja par „fabrikā" iespiestām.

Pankovas viltotāji tomēr kāpināja savu aktivitāti. Viens no viņu visiespaidīgākiem veidiem „strateģiskajā karā", kas smagāki piemeklētu rietumu pasauli, ir viltotas naudas masu produkcija.

Ja sarkanie izšķiras par plašākas šāda veida kampaņas reālizēšanu, divi nodomi būtu sasniegti: apdraudēts naudas kurss valstī un lēti piepildītas komūnistu naudas kastes ar īstu naudu, kuŗa iegūta, iemainot pret viltoto.

Starplaikā Pankovas viltotāji turpina savu aktivitāti. Viņi ražo ielākus un labākus viltojumus — svarīgus „slepenus dokumentus", vēstules, atļaujas, caurlaides, vilcienu laika tabulas un visu citu, ko viņi uzskata par vērtu viltot.

NEREDZAMĀ DIVĪZIJA

PA SLEPENO AĢENTU BISTAMAJĀM GAITĀM.

(36. turpinājums)

Šodien būtu velti pieņemt, ka Hitlera ārpolitikas vadītājs būtu ar pušplēstu vārdu izpaudis krievu neuzbrukšanas līgumam pievienoto slepeno protokolu. Par to nezināja arī 13 Vācijas sūtniecības atbildīgie darbinieki Maskavā. Varbūt, ka tikai Pjērs Bartū zemapziņā nojauta un pateica šīs nožēlojamās intervijas noslēgumā vairāk kā tas Rībentropam patiktos:

„Reichsministra kungs!" francūzis jautāja. „Tikai vienu jautājumu. Vai Vācija Maskavā nav savas drošības dēļ upurējusi ko tādu, par kuŗu tai kādā dienā būs jākaunās?"

Rībentrops Bartū jautājumu izlikās nedzirdējis. Smagās ozolkoka durvis aizvērās. Pazuduši bija arī armijas virsnieki un vācu žurnālisti.

„Mums ir pamats iegriezties bārā," Dejs piebilda. „Lietas paliek pavisam nelāgas."

Nākamajā rītā vācu ziņu dienests pārsteidza pasauli ar oficiālo paziņojumu, ka Maskavā parakstīts krievu - vācu nolīgums.

„Vienalga, vai šo dokumentu dēvē par neuzbrukšanas vai draudzības paktu, Berlīne ar Maskavas svētību ātrāk kā jūs, mani draugi, varat iedomāties, sāks rīkoties," ārzemju žurnālistu atvadu pusdienām beidzoties, atklāti savus uzskatus pauda Bartū.

„Von Rībentropa ceļojums uz Maskavu nav bijis veltīgs!" Dejs steidzās piekrist. „Berlīnes diplomatija uzvar. Tā nenozīmē neko citu kā nāves sprieduma Polijai. Mums patiesi jāpasteidzas nenokavēt vakara vilcienu uz Berlīni. Tikai zili brīnumi var vēl paglābt Poliju."

„Brīnumi notiek tikai pasaciņās. Būs labāk, ja atradīsimies savu sūtniecību tuvumā," Bartū turpināja. „Mūsu šīsdienas mājastēvi, ja karš sāksies šodien, pavisam laipnā kārtā mūs ievietos kādā nemīlīgā celtnē. Internēšana ir ļoti nevainīgs apzīmējums šādam solim. Esmu tādas četras mūŗa sienas jau skatījis Spānijā un Abesinijā! Paldies! Šoreiz lai šie prieki man aiztaupās."

SARKANAIS PELIKĀNS

Aleksandrs Pavārs Berlinē uzturējās dažas dienas. Nav zināms, kādēļ viņš 29. augusta pēcpusdienā steigā atstāja Vācijas galvaspilsētu. Jāpieņem, ka šajās dienās viņš saņēma kādus jaunus norādījumus — vai no pulkveža Sēļa, vai arī pulkvež-leitnanta Liepas.

Austrumprūsijā un Berlinē pavadītais laiks Pavāram bija radījis pārliecību, ka nenovēršamā kaŗa beigās Vācija varēs miera konferencē diktēt savus noteikumus. Ziņojumos Sēlim un Liepam Pavārs aprobežojās tikai ar skopiem faktu konstatējumiem.

Berlinē viņš izvairījās iegriezties Latvijas sūtniecībā. Daudz vēlāk pierādījās, ka šāda rīcība bija pareiza. Droši vien tā bija briesmu nojauta, kas daudzos gadījumos palīdzina slepeno aģentu šīszemes dzīves gaitas.

1939. gadā Berlines - Hamburgas nakts ekspresis bija technikas un ātruma sasniegums. Ar to labprāt lepojās Hitlera propagandisti. Pasaulei bija jārāda, ka tie ir vācieši, kas sasnieguši lielāko ātrumu arī uz neganti kaucošā sliežu ceļa.

Par katastrofām, kuŗas Berlines - Hamburgas ekspresis sākumā piedzīvoja, neviens nerunāja. Vēl mazāk te iedrošinājās pieminēt katastrofās bojā gājušās dzīvības.

Ilgu laiku vācieši Lidojošo hamburģieti vienkārši izvairījās lietot. Divdesmit vai trīsdesmit pasažieŗi un norūpējusies vilciena apkalpe bija vienīgie, kas rekorda laikā sasniedza Hamburgu.

Aleksandrs Pavārs savā vagonā līdz pat vilciena atiešanai bija vienīgais pasažieris. Pašā pēdējā minūtē vagona durvīs parādījās jaunava.

„Tā, nu mēs esam divi šajā nāves ekspresī," viņa nometa nelielo ceļa somu Pavāra kupejā un ātri atbrīvojās no mēteļa.

„Mans vārds ir Irmgarde Ratenbug," Pavāra ceļa biedrene nekavējās iepazīties. „Esmu mašīnrakstītāja. Ar izredzēm pēc desmit gadiem tikt sekretāres amatā ārlietu ministrijā."

„Un es," Pavārs palīdzēja novietot vācietes somu bagāžas tīklā, „latviešu žurnālists no Rīgas."

„Jums ir pamats pieņemt, ka esmu šajā vilcienā un tieši šeit kopā ar jums, lai noskaidrotu, ko jūs rakstīsiet savam laikrakstam. Vēl vairāk — kādēļ gan es nebūtu kāda no mūsu izslavētā un nekur neminētā slepenā dienesta aģentēm? Bet tas tā nav. Mans kungs, esmu Hamburgas meitene, kas dodas apciemot māti. Ievērojiet — Hamburgas meitenes nemelo."

Ratenbuga jaunkundze bija nenoliedzami glīta sieviete. Viņa varēja būt trīsdesmito gadu pirmajā pusē. Varbūt, pat jaunāka.

Pavāra ceļa biedre nemaz neslēpa, ka ir nacionālsociālistu partijas ideju dedzīga aizstāve. Nākošā elpas vilcienā Irmgarde šķendējās par birokratisko priekšnieci ministrijā. Brīdi vēlāk slavēja Hitlera tālredzīgo politiku un nemaz neslēpa, ka vācieši ir vienīgā tauta, kas Eiropā varot radīt kārtību.

„Eiropai ir nepieciešama asins pārliešanas operācija," Ratenbuga jaunkundzes acīs pazibēja fanātiķes liesmiņa, „Mēs šo operāciju izdarīsim."

Pavāra klusēšana vācieti, droši vien, kaitināja.

„Es nezinu, kādēļ man, neprecētai jumpravai, ir jārunā ar jums par politiku. Rumāsim labāk par Hamburgu. Jums jāzina, ka Hamburga ir, varbūt, vienīgā pilsēta Vācijā, kur par politiku nerunā. Ja jūs manu piedāvājumu pieņemtu, es labprāt uzņemtos jūsu pavadones lomu pilsētā, kas esot grēka un skaistuma pilna."

Šajā brīdī vecīgais vilciena pavadonis vagona gaitenī sauca:

„Dāmas un kungi, izmantojiet restorāna vagona pakalpojumus. Četrdesmit piecās minūtēs būsim Hamburgā!"

Viņa balsi gandrīz nomāca sliežu kauciens, jo Hamburgas ekspresis, nesamazinot ātrumu, trakā skrejā atstāja sev aiz muguras kādas gaiši apgaismotas stacijas peronu.

„Ēdiens būs briesmīgi negaršīgs, bet Reinas vīns labs," Irmgarde Ratenbuga jaunkundze brīdinājā.

Viņas lūgumam pārcelties kaut vai uz pusstundu restorāna vagonā Aleksandrs Pavārs nespēja pretoties.

Pēc trešās vīna glāzes Irmgarde konstatēja, ka uzrunāt latviešu žurnālistu ar „jūs" būtu visnepiedodamākā lieta pasaulē.

„Dzersim šo glāzi uz „tu"! Iebildumi noraidīti!"

Skūpsts, kam bija jāapzīmogo pavisam negaidīto „tu brālības" noslēgšanu, bija pietiekami ilgs, lai Aleksandrs Pavārs dažus mirkļus piesarcis paliktu bez valodas.

Kā gan pulkvedis Sēlis Rīgā varēja paredzēt šo satikšanos ar Irmgardi? Pagaidām tas bija vienīgais jautājums, kas nomāca mūsu izlūkošanas dienesta aģenta domas.

(Turpinājums sekos)

Joku cienītāju apspriedē: „Kādēļ gan mūsu prezidents tagad nesmejas?"

Prof. Tālivaldis Ķeniņš

DAINAS KOŖ

Koŗa māksla latviešu kultūras dzīvē allaž ieņēmusi izcili nozīmīgu vietu. Trimdas apstākļos tā šķiet līdzi nes vēl kādu īpašu vēstījumu vārdos un skaņās, kas aicina mūs nepagurt un dziļāk ieskatīties latviešu tautas dvēselē un apzināties mūsu gara mantojumu. Latviešu skaņraži savu oriģinālitāti, nacionālo piederību visdzīvāk un vispārliecinošāk ir izteikuši taisni koŗa dziesmā, kas atklājas gan kontemplatīvā lirismā, gan iekšējā degsmē. Tā ir kā liesma, kas nemitīgi gruzd līdzi mūsu tautas pārdzīvojumiem gadsimtu ritējumā. Tādēļ mūsu koŗu pastāvēšana ir dziļi saistīta ar mūsu kultūras eksistenci vispār, un noklausītais koncerts to lieku reizi atgādinā.

Toronto latviešu Dainas koris pēdējos gados nepārprotami pārdzīvojis traģiskus brīžus, kad viens pēc otra aizsaukti spilgtie un rutinētie koŗa vadoņi — skaņraži E. Freimane un J. Cīrulis. Mūsu trimdas apstākļos šāds zaudējums būtu varējis nozīmēt koŗa eksistences pilnīgu pārtraukšanu ar nepārredzamām sekām latviešu koŗa mākslas organizētā pastāvēšanā šajā zemē, kas visredzamāk izpaužas Dziesmu svētku sarīkošanā. Nenoliegsim, ka šajos latviešu svētkos Dainas koris ir allaž bijis Kanadas dziedātāju vienības mugurkauls.

Ja tas nav noticis, tad varam pateikties Dainas koŗa saimes neatlaidībai, latviskās dziesmas mīlestībai un uzticībai spraustiem mērķiem. Pateicība tiklab pienākas arī jaunam Dainas koŗa vadonim Jānim Pālenam, kas ar pašaizliedzību un uzupurēšanos nepieciešamības brīdī uzņēmies koŗa vadību, grūtajam uzdevumam tikai daļēji sagatavots. Kaut J. Pālenam bijusī vērā ņemama pieredze koŗa vadīšanā Latvijā un Vācijā, tak kontakts ar koŗa darbu pēdējos desmit gados nav bijis gandrīz itin nekāds. Tādēļ šo rindu rakstītājs, daļa klausītāju un koristu, varbūt patr diriģents, uz koncertu devās ja ne bez aizspriedumiem, tomēr ar savu tiesu bažām. Teikt, ka visas pamatotās bažas šīs koncerts būtu simtprocentīgi izkliedējis, nebūtu taisnīgi. Uz to nav varējis cerēt pat pārliecinā-tākais optimists. Klausītājiem šādā gadījumā gluži cilvēciģā rallēles starp ni, īpaši, ja tā jīgu priekšgājē jāsaprot, ka griezies citādi varēsim dot mu par Dainas ko ievirzi un mēm. Pēc mā koris būtu var diriģentam do nu darba gad iepazītu un mākslinieciski mos zilēt, kāp tomēr gribu gada Dainas vadībā dziedā pārliecinošāk. Neskatoties tiem piebildu debija Dainas latviešu sabi skatāma pa priekšā nost ar skaidru, un mūzikāli tiem. Tas lētu efektu sumā ir atzi viešu koŗa tusi no pār ārlīkīga dir nereti raks pleredzējušie apvalditas r tības palaik ru pār dzies turu un fo laujas acu improvizāci dziesmas r mērķtieciga pagadām sniedz tās asociējam atskaņojun mēs no J sagaidīt ni ģentī nedzi trimdas ap ra un līga zultātā. Pa loms mūzi būt negara fiesīja.

Mans no īpaši nok mus, bet b nepasvītro kādus Dai koncertā. dzied ar Arī dzirk

H. Tichovskis

DAŽAS PIEZĪMES PA

Latviešu individuālā rakstniecība, salīdzinot ar vecām kultūrtautām, ir jauna. Tās žanrī radušies citu tautu literātūras ietekmē, arī vairums literāro jēdzienu, to starpā romāns, ir nākuši no seno grieķu vai latīņu valodām. Romāns ir prozisks sacerējums, kuŗš tēlojamā personža un risināmo problēmu ziņā ir starp moderno stāstu un noveli, bet satura un apjoma ziņā ir plašāks par visiem citiem prozas žanriem. Romāns ir vecākā un plašākā literārā sacerējuma - eposa pēctecis, mūsdienās arī visizplatītākais prozas veids. Salīdzināšanai lai minam tikai Homēra eposus no vienas puses un no otras Tolstoja „Karu un mieru". Pēc antīkās teorijas eposam bija jābūt tik garam, lai to varētu noskandēt no saules lēkta līdz rietam un, izejot no tās, vācu 18./19. g. s. maiņas rakstnieks Žans Pauls Richters, kas arī pats bija prāvu romānu autors, secināja, ka ziemeļzemju zemes nakts garums būtu jāliek romāna apjoma pamatos. Šāda formāla brīvība arī ļāvusi rasties no tūkstošlapu bieziem Sidneja, Grimmelshauzena, Tolstoja vai Janševska romāniem līdz knapiem 100 l. p. bieziem, kāds, ir Hemingveja „Vecais vīrs" un jūŗa", kuŗš tradicionālā žanru skaidrojumā būtu saucams par noveli.

Īsi skaŗot romāna formālo jautājumu, jāpiezīmē ,ka mākslinieciski būvēts romāns lasītāju ieved pasaulē, kuŗā atsevišķi notikumi organiskā lojums spraigum sināmā patiesus mus satu nā, tad nieks, vi dzīvs, ne Tāpat ,i cik gar gam dar minācija sināmā Romā ir drām šiem lit atšķirīb drāmā efektien risinājum cieniem nās var sociālis lojumie jas uz miņu, tēle un jāuztur Jau pazīstam darba movēre kustinā māksla devum bet š vispus siem darba, vums māksl

Prof. Tālivaldis Ķeniņš

DAINAS KOŖA KONCERTS

Koŗa māksla latviešu kultūras dzīvē allaž ieņēmusi izcili nozīmīgu vietu. Trimdas apstākļos tā šķiet līdzi nes vēl kādu īpašu vēstījumu vārdos un skaņās, kas aicina mūs nepagurt un dziļāk ieskatīties latviešu tautas dvēselē un apzināties mūsu gara mantojumu. Latviešu skaņraži savu oriģinālitāti, nacionālo piederību visdzīvāk un vispārliecinošāk ir izteikuši taisni koŗa dziesmā, kas atklājas gan kontemplatīvā lirismā, gan iekšējā degsmē. Tā ir kā liesma, kas nemitīgi gruzd līdzi mūsu tautas pārdzīvojumiem gadsimtu ritējumā. Tādēļ mūsu koŗu pastāvēšana ir dziļi saistīta ar mūsu kultūras eksistenci vispār, un noklausītāis koncerts to lieku reizi atgādina.

Toronto latviešu Dainas koris pēdējos gados nepārprotami pārdzīvojis traģiskus brīžus, kad viens pēc otra aizsaulē tika aizsaukti spilgtie un rutinētie koŗa vadoņi — skaņraži E. Freimane un J. Cīrulis. Mūsu trimdas apstākļos šāds zaudējums būtu varējis nozīmēt koŗa eksistences pilnīgu pārtraukšanu ar nepārredzamām sekām latviešu koŗa mākslas organizētā pastāvēšanā šajā zemē, kas visredzamāk izpaužas Dziesmu svētku sarīkošanā. Nenoliegsim, ka šajos latviešu svētkos Dainas koris ir allaž bijis Kanadas dziedātāju vienību mugurkauls.

Ja tas nav noticis, tad varam pateikties Dainas koŗa saimes neatlaidībai, latviskās dziesmas mīlestībai un uzticībai spraustiem mērķiem. Pateicība tiklab pienākas arī jaunam Dainas koŗa vadonim Jānim Pālenam, kas ar pašaizliedzību un uzupurēšanos nepieciešamības brīdī uzņēmies koŗa vadību, grūtajam uzdevumam tikai daļēji sagatavots. Kaut J. Pālenam bijusi vērā ņemama pieredze koŗa vadīšanā Latvijā un Vācijā, tak kontakts ar koŗa darbu pēdējos desmit gados nav bijis gandrīz itin nekāds. Tādēļ šo rindu rakstītājs, daļa klausītāju un koristu, varbūt patr diriģents, uz koncertu devās ja ne bez aizspriedumiem, tomēr ar savu tiesu bažām. Teikt, ka visas pamatotās bažas šis koncerts būtu simtprocentīgi izkliedējis, nebūtu taisnīgi. Uz to nav varējis cerēt pat pārliecinātākais optimists. Klausītājiem šādā gadījumā ir maldīgā, bet gluži cilvēcīgā tendence vilkt pamigu vietu. Trimdas apstākļos tā šķiet līdzi nes vēl kādu īpašu vēstījumu vārdos un skaņās, kas aicina mūs nepagurt un dziļāk ieskatīties latviešu tautas dvēselē un apzināties mūsu gara mantojumu. Latviešu skaņraži savu oriģinālitāti, nacionālo piederību visdzīvāk un vispārliecinošāk ir izteikuši taisni koŗa dziesmā, kas atklājas gan kontemplatīvā lirismā, gan iekšējā degsmē. Tā ir kā liesma, kas nemitīgi gruzd līdzi mūsu tautas pārdzīvojumiem gadsimtu ritējumā. Tādēļ mūsu koŗu pastāvēšana ir dziļi saistīta ar mūsu kultūras eksistenci vispār, un noklausītāis koncerts to lieku reizi atgādina.

Toronto latviešu Dainas koris pēdējos gados nepārprotami pārdzīvojis traģiskus brīžus, kad viens pēc otra aizsaulē tika aizsaukti spilgtie un rutinētie koŗa vadoņi — skaņraži E. Freimane un J. Cīrulis. Mūsu trimdas apstākļos šāds zaudējums būtu varējis nozīmēt koŗa eksistences pilnīgu pārtraukšanu ar nepārredzamām sekām latviešu koŗa mākslas organizētā pastāvēšanā šajā zemē, kas visredzamāk izpaužas Dziesmu svētku sarīkošanā. Nenoliegsim, ka šajos latviešu svētkos Dainas koris ir allaž bijis Kanadas dziedātāju vienību mugurkauls.

Ja tas nav noticis, tad varam pateikties Dainas koŗa saimes neatlaidībai, latviskās dziesmas mīlestībai un uzticībai spraustiem mērķiem. Pateicība tiklab pienākas arī jaunam Dainas koŗa vadonim Jānim Pālenam, kas ar pašaizliedzību un uzupurēšanos nepieciešamības brīdī uzņēmies koŗa vadību, grūtajam uzdevumam tikai daļēji sagatavots. Kaut J. Pālenam bijusi vērā ņemama pieredze koŗa vadīšanā Latvijā un Vācijā, tak kontakts ar koŗa darbu pēdējos desmit gados nav bijis gandrīz itin nekāds. Tādēļ šo rindu rakstītājs, daļa klausītāju un koristu, varbūt patr diriģents, uz koncertu devās ja ne bez aizspriedumiem, tomēr ar savu tiesu bažām. Teikt, ka visas pamatotās bažas šis koncerts būtu simtprocentīgi izkliedējis, nebūtu taisnīgi. Uz to nav varējis cerēt pat pārliecinātākais optimists. Klausītājiem šādā gadījumā ir maldīgā, bet gluži cilvēcīgā tendence vilkt pamigu vietu. Trimdas apstākļos tā šķiet līdzi nes vēl kādu īpašu vēstījumu vārdos un skaņās, kas aicina mūs nepagurt un dziļāk ieskatīties latviešu tautas dvēselē un apzināties mūsu gara mantojumu. Latviešu skaņraži savu oriģinālitāti, nacionālo piederību visdzīvāk un vispārliecinošāk ir izteikuši taisni koŗa dziesmā, kas atklājas gan kontemplatīvā lirismā, gan iekšējā degsmē. Tā ir kā liesma, kas nemitīgi gruzd līdzi mūsu tautas pārdzīvojumiem gadsimtu ritējumā. Tādēļ mūsu koŗu pastāvēšana ir dziļi saistīta ar mūsu kultūras eksistenci vispār, un noklausītāis koncerts to lieku reizi atgādina.

Toronto latviešu Dainas koris pēdējos gados nepārprotami pārdzīvojis traģiskus brīžus, kad viens pēc otra aizsaulē tika aizsaukti spilgtie un rutinētie koŗa vadoņi — skaņraži E. Freimane un J. Cīrulis. Mūsu trimdas apstākļos šāds zaudējums būtu varējis nozīmēt koŗa eksistences pilnīgu pārtraukšanu ar nepārredzamām sekām latviešu koŗa mākslas organizētā pastāvēšanā šajā zemē, kas visredzamāk izpaužas Dziesmu svētku sarīkošanā. Nenoliegsim, ka šajos latviešu svētkos Dainas koris ir allaž bijis Kanadas dziedātāju vienību mugurkauls.

Ja tas nav noticis, tad varam pateikties Dainas koŗa saimes neatlaidībai, latviskās dziesmas mīlestībai un uzticībai spraustiem mērķiem. Pateicība tiklab pienākas arī jaunam Dainas koŗa vadonim Jānim Pālenam, kas ar pašaizliedzību un uzupurēšanos nepieciešamības brīdī uzņēmies koŗa vadību, grūtajam uzdevumam tikai daļēji sagatavots. Kaut J. Pālenam bijusi vērā ņemama pieredze koŗa vadīšanā Latvijā un Vācijā, tak kontakts ar koŗa darbu pēdējos desmit gados nav bijis gandrīz itin nekāds. Tādēļ šo rindu rakstītājs, daļa klausītāju un koristu, varbūt patr diriģents, uz koncertu devās ja ne bez aizspriedumiem, tomēr ar savu tiesu bažām. Teikt, ka visas pamatotās bažas šis koncerts būtu simtprocentīgi izkliedējis, nebūtu taisnīgi. Uz to nav varējis cerēt pat pārliecinātākais optimists. Klausītājiem dziesmās, atraisījās tautas dziesmu sabalsojumos, kas veidojās vienkāršā un reizē izteiksmīgā lējumā, atskaitot varbūt pāris problēmatiskas fermātes. Dainas korim raksturīgs ir liriskais pianо, pievilcīgas klusināto toņu pasāžas, kas zīmīgi izcēlās J. Cirula dziesmās „Es zinu" un „Zelta sietiņš", kā arī E. Dārziņa „Cīņas bērni". Koŗa intonācija ar pavisam retiem izņēmumiem ir droša un noturīga, priekšnesums labskanīgs, kaut mazāk izteiksmīgs dziesmās, kas prasa pēc dzīvāka temperamenta. Vietumis vēl grēko precizitāte. Teikumu sākumi bieži netiek uzsākti ar vajadzīgo noteiktību, frāžu noslēgumi dažkārt tiek aprauti bez vajadzības, tā neļaujot mūzikālai domai izskanēt līdz galam. Arī diriģentam derētu vairāk padomāt par mūzikālo teikumu izveidošanu skaidrākās līnijās ,paturot prātā kāda slavena diriģenta padomu, kas ieteic pauzēm veltīt tikpat daudz vērības kā pašām notīm. Dainas koŗa soprānu grupai pagaidām nav vajadzīgā spožuma. Varbūt tas ir viens no iemesliem, kādēļ diriģents, baidīdamies no neaistētiska skaļuma, spēcīgākās vietās it kā tīšu prātu aizturēja dabīgo dinamisko plūdumu, kulmināciju nesasniedzot. To it īpaši izjutu Vītola „Karaļmeitā". J. Pālens to diriģēja lēnāk nekā to pierasts dzirdēt, toties, gods godam, pieturoties stingri pie autora noteiktiem metronoma apzīmējumiem .

Kupls skaits atsaucīgu klausītāju liecināja, ka Dainas korim draugu un cienītāju netrūkst. Tie neskopojās ar aplausiem un izprasījās daudzus atkārtojumus un dāsnas piedevas, suminot arī klātesošos autorus — Jāni Norvili un šo rindu rakstītāju. Koncerta noslēgumā jaunais diriģents savu veiksmīgo ugunskristību rezultātā saņēma bagātīgas ziedu un dāvanu veltes. Pēdējā piedeva, A. Ābeles „Vienu pašu baltu zvaigzni", kas reizē ir arī pirmā Dainas koŗa iestudētā dziesma, sevī nesa līdzi savu tiesu sentimentālitātes, solījuma un cerības, ka koŗa darbs nākotnē veidosies ar līdzšinējo apņēmību un mākslinieciско spodrumu, uzticībā savai sūtībai. Uz to lai arī šo rindu autora drošs un sirsnīgs dievpalīgs!

Pēteris Ērmanis

ŠEV

Kaut retos brīžos pārdrošos tev šķiet:
Vēl raiti steigties spēji, jā pat skriet.
Bet zini arī tad: viss zūd, viss iet
Un tuvu stunda tā, kad saule riet.

Vai vari reizēm klusi sevī smiet,
Vai esi vienaldzīgs, vai smeldzi cieš,
„Veltīga uzmanība." Pēc tam
Tu zini: aizslīd, izgaist viss, viss iet

KLUSĪBĀ IZAUDZIS IEVĒROJAMS MĀKSLINIEKS

SESTDIEN TORONTO ATKLĀJ T. GRĪNBERGA GLEZNU SKATI

Teodoru Grīnbergu nekādā gadījumā nevar uzskatīt par jaunu latviešu gleznotāju. Varbūt, ka tā ir Grīnbergam tik raksturīgā kautrība, nopietniba, atbildība un godbijīga cieņa iepretim mākslai, kas pēc ilgiem studiju un meklējumu gadiem gleznotāju iedrošinājusi tikai pēdējos gados nākt atklātības priekšā apliecināt savu talanta briedumu.

Gleznošanai Grīnbergs pievērsās jau studiju laikā Latvijas universitātē. Viņš nav virinājis Mākslas akadēmijas durvis Rīgā. Tolaik Grīnbergs vēl gleznoja tikai savam priekam.

Droši vien, tā bija nesaudzīgā paškritika, kas neļāva Grīnbergam savus pirmo darba gadu sasniegumus rādīt pat tuvākiem draugiem.

Romā, Parīzē, Briselē un citos Eiropas mākslas centros Grīnbergs ievērojamu meistaru darbnīcās ieguva drošus pamatus un spīdošu techniku.

Nonākot Kanadā, maizes darbs uz laiku pārtrauca Grīnberga nodomus kalpot tikai mākslai. Jau kā nobriedis mākslinieks Grīnbergs tomēr atrada laiku, lai vakaros vēl turpinātu studijas Toronto mākslas akadēmijā.

Aizvadītajos gados mākslinieks ir izveidojies par atzītu gleznotāju, kuŗa dārbus atzinīgi vērtējusi kritika un mākslas draugi.

Jau 1960. gadā viņa pirmā patstāvīgā izstāde Toronto iezīmējās ar teicamiem panākumiem. Gandrīz pusi no izstādītām gleznām savā īpašumā ieguva viņa talanta cienītāji.

Klusās dabas, portreti un figurālās kompozicijas Grīnberga otai padodas vislabāk. Viņa darbi aizceļojuši uz tālām zemēm. Tie redzami arī vairākos mākslas mūzejos.

Klusībā izaudzis nopietns latviešu mākslinieks. Toronto mākslas draugi ar patiesu interesi varēs vērot T. Grīnberga otro patstāvīgo darbu skati, ko sestdien, 10. novembrī, plkst. 6.00 vakarā atklāj Sv. Barnaba baznīcas sarīkojumu zālē, 361 Danforth Ave, ieeja no Hampton Ave.

A. Ķegumnieks.

Iznāks Zinaīdai Lazdai veltīta grāmata

27. oktobrī Portlandes YMCA's zālē notika dzejnieces Z. Lazdas piemiņas fonda valdes rīkotā gleznu izloze. Izlozēja trīs darbus. A. Dārziņas „Meitenes galva," J. Matisona „Jūŗa pievakarē" un R. Staprāna „Klusā daba." Laimīgie vinnētāji bija V. Richters, Guna Ziemdega un Reinh. Vītols. Visi dzīvo Sav. Valstīs.

Šogad ir atzīmējams dzejnieces 5 g. aizmūža laiks. Fonda valde ir nodomājusi rīkot viņas piemiņai veltīto vakaru decembrī. Šajā mēnesī A. Kalnāja apgādā Čikagā, fonda izdevumā, būs dabūjama arī grāmata „Zinaida Lazda." Tajā ar rakstiem un atmiņām piedalās vairāk kā 20 autoru, to starpā arī gandrīz visi mūsu ievērojamākie rakstnieki.

Z. Lazdas piemiņas balva šogad jau piešķirta dzejniekam Andrejam Eglītim.

Z. R.

Baletmeistaram Eiženam Leščevskim 60 gadi

Latviešu baleta viskrāšņākais uzplaukums sākās 1934. gadā. Šo laiku varētu pieminēt Annas Brigaderes vārdiem: „Katrs rits ir jauna slāpe, tiekties augstāk, iegūt vairāk." Tās bija brīvās Latvijas dienas, kad mūsu Baltajā namā īsteni atraisījās latviešu balete radošās iespējas.

Jubilārs dzimis 1902. gada 20. novembrī Rīgā. Bēgļu gados, I pas. kaŗa laikā, viņš Krievijā beidza ģimnaziju un divus gadus mācījās drāmatiskos kursos, kā arī sāka baleta studijas. 1920. gadā atgriezies Rīgā, Leščevskis tās turpināja pie baletmeistariem M. Balbo, N. Sergejeva un A. Feodorovas. 1922. gadā Leščevskis Nacionālās operas baletā debitēja uzvedumā „Veltīga uzmanība." Pēc tam viņš piedalījās baletos „Burvju flautā, Damisa pārbaudījums, Kopēlija u. d. c., arvien atbildīgākās sava žanra lomās. Kuŗš baleta cienītājs gan var aizmirst E. Leščevska Sančo Pansu — Don Kichotā, vai dzērājpuisi Mīlas uzvarā? 1931. gadā viņš ieņēma baletmeistara vietu, kādā palika līdz pat 1944. gada rudenim. Kopā ar visu Nacionālās operas baleta ansambli Leščevskis ir piedalījies vairākās viesizrādēs ārzemēs — Briselē, Berlinē, Budapeštā, Stokholmā, Helsinkos. Kā baletmeistars ir iestudējis baleta skatus 1932. gadā Viļņā operetei „Džims un Džills," bet 1935. gadā Helsinku operā „Kazanova." No 1935. gada viņš darbojās arī par baletmeistaru visos Latvijas valsts svētku inscenējumos.

Nacionālā operā viņš skatuvi sakārtoja un aranžēja Strausa kompozicijas baletam „Pēdējais valsis" paša choreografijā, kā arī iestudējis baleta ainas Alfr. Kalniņa operai „Banuta." Šī paša komponista balets „Staburags" E. Leščevska vadībā guva lielu skatītāju atsaucību.

Viņa vadībā noritēja arī komponista J. Kalniņa baleta „Lakstīgala un roze" izrāde.

Trimdas posmā viņš kopā ar Tatjanu Vesteni rīkoja daudzus baleta vakarus Vācijā. Ar savām izcilajām komiķa dāvanām, lielisko mīmiku un kustību izteiksmi jubilārs ir sagādājis skatītājiem daudz skaistu un neaizmirstamu brīžu. Par pēdējiem gadiem E. Leščevskis, kas savas trimdas gaitas vada Vācijā Lībekā, šo rindu autoram starp citu raksta: „ Ar bēgļu komisāra atbalstu bēgļiem izbūvēja jaunas mājas kādus 7 km no pilsētas centra, starp laukiem un pļavām. Drusku tālāk ir mežs un upīte. Šeit dzīvoju jau otro mēnesi . . . Esmu vienmēr priecīgs, ja kāds mani ar vēstuli iepriecina . . ." — Būtu jauki, ja mūsu baleta cienītāji E. Leščevska 60.tajā dzimšanas dienā atcerētos viņu — mūsu izcilo komiskā repertuāra baletnieku — kaut vai ar dažām rindām . . .

Viņa adrese: Brüder Grimm Ring 12 Hochhaus 2, Lübeck — Moisling — West Germany (24). Savā gadu mijas atceres dienā lai sirsnīgi ir sveicināts mūsu baleta izcilais meistars!

Z. Ritmanis.

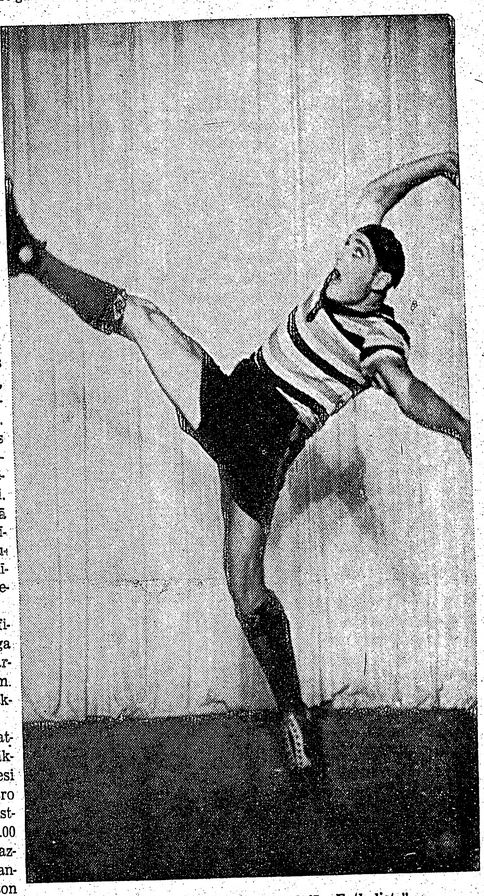

Eižens Leščevskis raksturdejā „Futbolists".

H. Tichovskis

DAŽAS PIEZĪMES PAR ROMĀNU

Latviešu individuālā rakstniecība, salīdzinot ar vecām kultūrtautām, ir jauna. Tās žanri radušies citu tautu literātūras ietekmē, arī vairums literāro jēdzienu, to starpā romāns, ir nākuši no seno grieķu vai latīņu valodām. Romāns ir prozisks sacerējums, kuŗš tēlojamā personāža un risināmo problēmu ziņā ir starp moderno stāstu un noveli, bet satura un apjoma ziņā ir plašāks par visiem citiem proza žanriem. Romāns ir vecākā un plašākā literārā sacerējuma - eposa pēctecis, mūsdienās arī visizplatītākais prozas veids. Salīdzināšanai lai minam tikai Homēra eposus no vienas puses un no otras Tolstoja „Kaŗu un miers". Pēc antīkās teorijas eposam bija jābūt tik gaŗam, lai to varētu noskandēt no saules lēkta līdz rietam un, izejot no tās, vācu 18./19. g. s. maiņas rakstnieks Žans Pauls Richters, kas arī pats bija prāvu romānu autors, secināja, ka ziemeļzemju zemes nakts gaŗums būtu jāliek romāna apjoma pamatos. Šāda formāla brīvība arī ļāvusi rasties no tūkstošlapu bieziem Sidneja, Grimmelshauzena, Tolstoja vai Janševska romāniem līdz knapiem 100 l. p. bieziem, kāds ir Hemingveja „Vecais vīrs" un jūŗa" ,kuŗš tradicionālā žanru skaidrojumā būtu saucams par noveli.

Īsi skaŗot romāna formālo jautājumu, jāpiezīmē ,ka mākslinieciski būvēts romāns lasītāju ieved pasaulē, kuŗā atsevišķi notikumi pārliecinoši sasaistīti organiskā pavedienā; romānā tēlojums pamatojas darbības spraigumā un fantazijas dzīvā risinājumā. Ja autoram neizdodas patiesus vai izdomātus notikumus saturēt cieši austā pavedienā, tad viņš nav liels mākslinieks, viņa sacerējums kļūst nedzīvs, nesaistīgs un nogurdinošs. Tāpat ,lai romāns arī būtu vai cik gaŗš, tanī jābūt mērķtiecīgam darbības nostatījumam, kulminācijai un tās motivētam atrisinājumam.

Romāna tāpat kā lugas nervs ir drāmatisms. Bet starp abiem šiem literāriem žanriem ir arī atšķirība. Kamēr teātra darbā — drāmā skatītājs jāpārsteidz ar efektiem, ar darbības ainu ātru risinājumu, bez kādiem sānu ieceniem, romānā šāda novirzīšanās var notikt ar dabas ainavas, sociālās vides, apkārtnes etc. tēlojumiem. Romāna autors paļaujas uz lasītāja uzmanību un atmiņu, te darbības skatuve ir iztēle un fantazija, un tā nemitīgi jāuzturr dzīva un spraiga.

Jau kopš seniem romiešiem ir pazīstams ieskats, ka mākslas darba uzdevums ir delectāre, movēre, docēre (iepriecināt, aizkustināt, pamācīt). Teorijas par mākslas resp. literārā darba uzdevumiem un nozīmi nāk un iet, bet šis latīņu formulējums ir vispusīgs, objektīvs un derīgs visiem laikiem, jo patiesa mākslas darba, tātad arī romāna uzdevums ir ne tikai sniegt mākslu mākslas dēļ (t. i. L'art pour l'art, kā to formulēja franču filozofs Kusēns (V. Cousin) 1836. g. savā darbā Du vrai, du beau et du bien — par patieso, labo un skaisto — un kā pārstāvēja dzejnieki T. Gotjē, St. Džordžs u. c.), ne tikai izraisīt aistētisko pārdzīvojumu, bet arī sakustināt cilvēka ētiskos spēkus, veicināt viņa pieredzi un palīdzēt vinam risināt kā dabiskās, tā pārdabiskās problēmas. Izejot no šādas atziņas, angļu kritiķis Midletons Marry domā, ka vērtīgam mākslas darbam jāsatur visi šie trīs elementi, lai tas rastu atbalsi tai psiholoģiskā un sociālā mistrā, ko reprezentē parters, balkoni un galerija.

Vēsturiski raugoties, ja neminam Vecā Testamenta motivus un seno grieķu un latīņu prozistus, pirmā romānu pakāpe bija piedzīvojumu jeb bruņinieku romāns latīņu zemēs un it īpaši Spānijā, kur tas savu apogēju sasniedza ar Servantesa Donu Kichotu. Servantess ar savu satīru satricināja šāda veida darbu plūdus, bet paša romāns ar augstu garīgu ideālu cildināšanu kļuvis par izcilāko romānu paraugu visiem laikiem

Bruņinieku romānā, tāpat kā klasiskā drāmā, galvenie varoņi bija bruņinieki un augstmaņi, kas savos sirojumos pārvar visus šķēršļus, veic fantastiskus varoņdarbus, kalpojot kādai cēlai idejai vai savai sirds dāmai. Šī tipa romāniem kā saturā, tā formā pazuda robežas, jo romānā varēja virknēties notikums pēc notikuma, viens varoņa darbs pēc cita, pat dzimtu vairākās paaudzēs. Vēlāk, romānam kļūstot par sociālu, psiholoģisku vai dzimtenes sacerējumu, šo tradiciju — rakstīt lielu apmēru darbus un ietvert ģimeņu likteņus veselās paaudzēs — turpināja tādi rakstnieki kā Galsvorthijs, T Manns, Romēns Rolāns, Di-Gārs, Tolstojs u. c. Pa daļai šīs tradicijas latviešu literātūrā pārstāv I. Janševskis, J. Sarma, V. Kārkliņš u .c.

Romāns vairāk par citiem literāriem žanriem padots modei, laikmetu maiņām un pat pašu autoru patvaļai. Kā klasiskā drāmā, tā romānā līdz pat 18. g. s. tika tēloti senie varoņi un tā sauktā asins aristokratija. Bet 1747. g. angļu rakstnieks Richardsons ar savu romānu Pamela u. c. lika pamatus, t .s. pilsoniskajam romānam. Kā viņš, tā nākošie romānu autori sāka savos sacerējumos tēlot arī citas sabiedrības šķiras: kalpus, pilsoņus, zemniekus, intelliģentus etc. Tātad autori piemērojās laika notikumiem. Ar grāmatu iespiešanas mākslas izplatīšanos paplašinājās tautas izglītība, un tā bija jānāk reformām arī Richardsona garā — prozā un pēc Diderot un Lesinga prasībām arī teātrī un drāmā. No angļu romāna šī reforma pārsviedās arī uz franču un vācu literātūru. Pat krievu Karamzins Vakareiropas ietekmē Katrīnas II verdzības un reakcijas periodā uzdrošinājās 1792. g. publicēt romānu par kāda augstmaņa pavesto nabaga kalponi Lizu.

Latviešu literātūrai šādas perturbācijas nenācās piedzīvot. Mūsu pirmajā oriģinālromānā „Mērnieku laiki" ērti grozījās gan latviešu zemnieki, kalpi un pirmie intelliģenti.

Goethe ar savu romānu „Wilhelm Meisters Lehrjahre" lika pamatus t. s. Entwicklungsroman, ko varam saukt par attīstības vai izglītības romānu. Tas bija dominējošs visu 19. g. s., un tā ietekme izjūtama līdz mūsu dienām. Šā tipa romānos piedzīvojums resp. notikums savijas ar varoņa individuālām tiekšmēm. Individa attīstības fazes tiek uztvertas tā organiskā kopumā. Tā varoņa likteņi, kas tiek atšķetināti pakāpeniskā darbā, kļūst par līdzību. Šī tipa raksturi nav māksligi darināti paraugi, bet dzīvi cilvēki; ar visām kļūdām un neveiksmēm tie spēj pārvarēt ārējos un iekšējos šķēršļus. Attīstības romāna autori nespredikо, bet „delectāre, movere un docēre" izriet no paša romāna darbības, rādot personības harmonisku attīstību un pieškiŗot jēgu cilvēka dzīvei un darbam. Pie lasītāja pozitīvā sasnieguma jāpieskaita tas, ka viņš šāda romāna likteņus līdzi dzīvo, to uzvešanos, kas tam patīk, pārvērš par savu, viņš, nokļūstot tajās pašās situācijās, gūst no varoņa likteņa mierinājumu vai uzmundrinājumu. Pie šā tipa romāniem pieder tik plaši pazīstamie Štiftera „Der Nachsommer", Jeremijas Gotthelfa „Der Bauernspiegel", Otto Ludviga „Zwischen Himmel und Erde", Immermana, Mörikes, Fontanes u. c. darbi.

Mūsdienu romānam nācis klāt pavisam jauns saturs un motīvi. Pēdējie lielie kaŗi, ar cilvēku cietsanām, šausmām un nāvi, valstu un dzimtenes zaudēšana, zināmā mērā izraisa patikamas atmiņas vai priekšstātus, bet kuŗi lasītājam esot pilnīgi lieki vai nesaprotami. Kā sekas no tā esot tas, ka privātais raksturs (domāts paša autora) modernā romānā pavedina autoru ne tik daudz citiem sniegt interesantas lietas, kā pavēstīt personīgos notikumus un gudras lietas pašam sev par prieku. Protams, viņa argumentos ir liela daļa patiesības un spilgtus piemērus šādai autora paštīksmināšanās varam vērot ne tikai cittautu literātūrā, bet arī visjaunākos latviešu autoru publicējumos. Francijā sāvukārt daļa visjauhāko literātu, kā Griiji (Grilli), Lagrolā vai Biţorā pieteikuši kaŗu līdzšinējā romāna formai. Kā kultūras vēsture rāda, jauniešiem vienmēr piemitušas novātoru tieksmes. Arī šo autoru saucieni cilvēcīgi saprotami, tie izriet no gribas darboties, un no daža laba no minētiem vai neminētiem nākotnē izaugs jauni spējīgi romānisti tradicionālā garā. Arī vācu tagadnes literātūras vērtētājs E. Kreuders, nenoliegdams augsā minētiem vai virknei citu autoru literārās spējas, tomēr izsakās, ka viņi pārsvarā nodarbina lasītāju interesi , ziņkāri, arī intelliģenci, bet bez tā, t. i., lasītāja iekšējās tiešās līdzdalības. Šādi autori ar savu romānu, satura pievilcīgumu, tēlojuma spriegumu un dramātiskiem efektiem lasītājā tomēr atstāj kādu tukšu vietu, kādu svarīgu neīstenotu elementu, ko viņš sauc par Erwartung resp. cerību; manuprāt to varētu salīdzināt ar Aristote-

(Nobeigums 6 lpp.)

...ju apspriedē: „Kādēj gan mūsu prezidents tagad nesmejas?"

Latvieši Kanādā

DIŽU RAKSTNIEKU PIEMINOT

Jāņa Jaunsudrabiņa godināšanas un pieminas vakara programmas dalībnieki No kr.: Māra Prauliņa, Dainis Kivlenieks, Ingrīda Karole, J. Bieriņš, B. Senkēviča, V. Toma, L. Zandbergs, V. Leinvebere un Ž. Zentiņš. (Foto JAK)

Latviešu Preses biedrības Kanadas kopa un žurnāls Jaunā Gaita pagājušā svētdienā bija rīkojuši vakaru mūžībā aizsauktā rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa piemiņai. Sarīkojums notika Toronto Sv. Andreja baznīcas telpās un bija ļoti labi apmeklēts. Ar prieku var atzīmēt, ka klausītājos redzēja arī skolēnus.

Uz galda, klāta ar Zemgales rakstiem rotātu segu, plivoja sveces, balti ziedi liecās pār Jāņa Jaunsudrabiņa attēlu, kad LPB Kanadas kopas pr-ce Biruta Senkēviča aicināja rakstnieka cienītājus piecelties klusuma brīdim, pieminot dižo tautas gara tulku.

Sēri klāvierēs aizskanēja Ej, saulīte . . . B. Senkēviča īsā uzrunā raksturoja Jaunsudrabiņa darbos kā sārtu dzīparu ieausto īpati latvisko uzskatu: grūtumi jāpārvar ar smaidu, tāds mūsu ziemciešu tautas nolikums.

Pienāks laiks, kad rakstnieka darbu īstā vērtība vēl daudz skaidrāk vērsies mūsu garam, līdzīgi kā augsta koka kuplo krāšņumu īsti saredzam tikai iztālim, ne zem tā zariem stāvot.

Par Jaunsudrabiņa darbu referentu bija izraudzīts JC redaktors Laimonis Zandbergs. Referenta īpatnējais sniegums atbilda viņa zināšanām un personībai.

Bija prieks par pēdējos gados reti dzirdēto Juri Dzeguzi. Pārliecinošā tvērumā viņš attēloja kalēja Kalvja pēdējo kalumu — tēvzemei, aizsniegdams ar izpildījumu arī mazos klausītājus.

Žanis Zentiņš dziedāja dziesmas ar Jaunsudrabiņa tekstiem. To nav daudz. Dziedonis prata piešķirt siltu vienkāršību mazajai Alfr. Kalniņa noskaņu dziesmiņai Tumšs rudzu puķu vainadziņš. Uzmanīga pavadītāja bija pianiste V. Leinvebere.

Programmas otrā daļā dzejniece Velta Toma klausītājus aizveda Neretas lielā dēla — Jāņa Jaunsudrabiņa — dzimtajā pusē, spilgtā stāstījumā savijot savas bērnības atmiņas par rakstnieku ar saskari vēlākā dzīvē. Klausītājam pavīdēja gan notikumi Lēdurgas lauksaimniecības izstādē, Jaunsudrabiņa jaunības draugi, pašas dzejnieces bērnības takas Baltajā grāmatā aprakstītās vietās, gan neretiešu āriskums un valodas īpatnības.

Sekoja skolēni Māra Prauliņa, Ingrida Karole un Dainis Kivlenieks ar labi sagatavotām deklamācijām.

Almas Mačas paredzēto dailrunu nebija — mākslinieci kavēja slimība.

Starpbrīdī vakara apmeklētājiem bija iespēja sekot Veltas Tomas sirsnīgajam aicinājumam un ziedot dzejnieka Kārļa Kurbada ierosinātai un pie Jaunās Gaitas nodibinātai Jaunsudrabiņa balvai. Apskatam bija izstādīti rakstnieka grāmatas, foto uzņēmumi, gleznas, vairāki zīmējumi un dažas vēstules. Kādā no tām Jaunsudrabiņš raksta par nāves nojautām, žēlojas, ka pretīgums pret visu pārņēmis arī garu. Nevarot koncentrēties garīgam darbam. „ . . . un tik ļoti vajadzētu kaut vai to pašu Raibo grāmatu (iesāktais pēdējais J. darbs) pabeigt, bet tas tomēr nenotiks kā iecerēts. Laikam iznāks tikai tāds konglomerāts no agrākiem īsākiem stāstiņiem un rakstiem."

Šo lasot, šķiet, ka te paveras darbs Jaunsudrabiņa literārā testamenta izpildītājiem, un atliek tikai vēlēties un cerēt, ka nepaveikto padarīs, izkaisītos materiālus sakopos un Raibā grāmata reiz tomēr iznāks.

Vakars bija labi izdevies. Tas deva garīgu veldzi apmeklētājiem un gandarījumu rīkotājiem.

S. Sniedze

MONTREĀLAS DV GADA SVĒTKOS GODINA LĀČPLĒŠUS

Montreālas DV nodaļas 12 gadu svētku un Lāčplēšu atceres sarīkojumu ievadīja nodaļas prāta J. Norvila uzruna. Svētku runu teica LKOK plkv. R. Veckalniņš. Viņš atgādināja brīvības cīnītāju nopelnus un mūsu tēvzemes brīvības uzplaukuma laiku. Aicinot cieši saslēgties DV rindās, runātājs uzsvēra DV organizācijas svētīgo darbu.

Izskanot tautas lūgšanai, ar ziedu veltēm apveltīja lāčplēšus: R. Veckalniņu, R. Gobu un V. Grīnu.

Nod. pr-ks J. Norvilis pasniedza LKOK V. Grīnam nodaļas velti — aploksni LKOK aprūpes vajadzībām.

Edite Meldere izteiksmīgi deklamēja L. Breikša „Latvieša ticība."

Par nopelniem DV darbības sekmēšanā DV Kanadas valdes atzinības rakstus saņēma J. Saliņš, J. Beļinskis, O. Strazdiņš un P. Gerge.

Lāčplēšu pateicību un Montreālas latv. ev. lut. Trīsvienības draudzes sveicienus nesa LKOK R. Goba. Rakstiski sveica DV Kanadas valdes pr-dis R. Epneris, vanadžu pr-ce Ilga Breikša, māc. V. Šēfers, Montreāls organ. padomes pr-dis inž. A. Spurmanis, DV Toronto, Hamiltonas un Londonas nodaļas.

Svinīgā akta viesu vidū redzēja arī konsulu V. Tomsonu, latv. b-bas pr-ku Em. Mazuti, skolas pārz. K. Deksni, bij. nodaļas pr-ku O. Kļavenieku.

Koncerta daļā dziedāja brīvmākslinieces L. Karlsone (soprāns) ar brīvmāksl. R. Šēferi pie klavierēm. Abas mākslinieces izpelnījās atsaucīgo klausītāju aplausus un ziedu veltes.

Sekojošā Mārtiņu vakarā valdīja pacilāta omulība. Vanadzes pr-ces T. Gailes un E. Vitiņas vadībā bija organizējušas bagātīgu bazāru. Bazāra vērtīgākie laimesti (gleznas) šoreiz ieprieciināja Sp. Zariņu un E. Veckalniņu, bet Mārtiņu zoss izlozē laimētāji bija A. Zeltiņš, E. Mazkrista un A. Beikmane.

Sarīkojumu teicami vadīja J. Beļinskis. Viesu vidū bija arī daudz jauniešu.

KĀRLIS ZARIŅŠ JUBILĀRS

Cilvēku tā mūža gājumā vērtējām pēc viņa īpašībām un darbiem, pie tam ne par darbiem, ko viņš veicis savā labā, bet par rosmi vispārības interesēs un labā. Nō tā, par cik cilvēks nav pašlabuma meklētājs, atkarīgs viņa cienītāju un draugu pulks, kādas domas pareizība pierādījās sabiedriska darbinieka Kārļa Zariņa 50 gadu dzimšanas dienā š. g. 4. novembrī, kad to viņa dzīves vietā sveica liels viņa cienītāju pulks ar draudzes un Sidrabenes pārvaldes darbiniekiem.

Jubilārs ir Sidrabenes pārvaldes ilggadīgais pr-ka vietnieks un plānošanas un izdaiļošanas daļas vadītājs. Ar savu saprātīgo darbu, saticīgo dabu, izpalidzību, godīgumu un pašaizliedzību K. Z. iemantojis nedalītu atsaucību nevien starp sidrabeniešiem u. c. latviešu sabiedrības locekļiem, bet arī starp saviem angļu u. c. tautību padotiem darbiniekiem viņa darba vietā „Edward Gardens." K. Zariņš ir vīrs, kas tikpat veikli prot rikoties ar foto kameru, hi-fi mūzikas aparātu kā ar motorzāģi vai sarežģītākām mašīnām. Viņa vispusīgās prasmes dēļ daudz tam bijis pienākumu, bet maz atpūtas brīžu, sevišķi Sidrabenē.

K. Zariņš kā dārzkopības speciālists ir Lieltoronto pilsētas dienestā jau 10 gadus. Viņa lietpratīgā vadībā Edward Gardens izveidojies par vienu no visskaistākiem parkiem šīs lielpilsētas robežās. Kopā ar citiem parkiem un dārziem Z. pārziņā atrodas 185 akru platība.

K. Zariņš dzimis Ikšķiles pag. Zariņos. Beidzis Bulduru dārzkopības skolu. Pēc tam bija Rīgā Pleskodales mazgadīgo audzināšanas iestādes saimniecības vadītājs. Kā karavīrs nonāca Vācijā. Pēc gūsta Beļģijā dzīvojis Flensburgā. Izceļojis uz Angliju, no kurienes 1952. g. ieradās Toronto.

Jubilārs savā laikā bija pazīstams vieglatlēts. Sākot sporta gaitas Latvijas vanagos, K. Z. vēlāk beidza sporta vad. kursus un kļuva par Ikšķiles aizsargu sporta vaditāju.

Raizē ar 50 gadu dzimšanas dienu K. Zariņš var atskatīties uz 25 savā speciālitātē nostrādātiem gadiem.

Lai vislabākie novēlējumi Kārlim Zariņam un kundzei Olgai arī turpmākajās gaitās.

KANADIEŠU VETERĀNU NEDĒĻA TORONTO

Toronto pilsētas vecākais N. Filips saziņā ar Karalisko Kanadas leģionu nedēļu, sākot ar 5. novembri, izsludināja kā Magones (Poppy) nedēļu.

Tā sākās pirmdien ar svinīgu parādi pie kritušo karavīru pieminekļa Toronto pilsētas nama priekšā. Tur piedalījās leģionāri - veterāni ar karogiem, noliekot vainagus. Nedēļa beigsies 11. novembrī — kritušo pieminas dienā.

Jau 44 gadus kanadieši piemin karos kritušos cīnītājus. Atsaucīgiem ziedotājiem piesprauž magones atveidu. Ziedojumi veltīti tiešī veterānu un viņu ģimenes locekļu aprūpei.

Magonei, kuŗa redzama arī Leģiona vairogā, jāatgādina karā krituši. Magone kā simbols izvēlēta tādēļ, ka 1. pasaules kara beigās Flandrijas laukos kritušo kanadiešu kapu kopiņas greznoja tikai magoņu ziedi. Kanadas veterānu leģiona aicinājums šogad ir, lai katrs kanadietis greznotos ar magoni.

Ziedojumus vāc visā pilsētā.

Allied Chemical Canada, Ltd. prezidents G. H. Elliott pasniedz šā uzņēmuma stipendiju Toronto universitātes ķīmijas - inženieru fakultātes pēdējā kursa sekmīgākajam studentam Mārim Lūsim. Līdzšinējo studiju laikā M. Lūsis jau izpelnījies 7 citas atzinības balvas.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE, DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PĀRDOMAS

Lasot kritiku par Kanadas DV teātŗa izrādi Ilūzija 27. oktobŗa laikrakstā LA, atkal lieku reizi skaudri nosāpēja sirds par lielo netaisnību un pārestību, kāda nodarīta cilvēkiem, kas ar visu sirdsdegsmi iesaistījušies kopīgā darbā.

Vai nebūtu mūsu visu pienākums tādus cildenus darbiniekus un patriotus visiem spēkiem uzmundrināt un atbalstīt gan vārdiem, gan darbiem?

Šie „amatieŗi" neapšaubāmi pieder mūsu tautas labākai daļai, kam vēl ir sirdsdedze un ideāli, kas visu savu spēku liek lietas labā un kam pat prātā neienāk prasīt, kas viņiem būs par to.

Nekad arī neesmu dzirdējis, ka šie „amatieŗi" būtu pretendējuši uz profesionālu aktieŗu godu. Tad kādēļ gan augstā kritika nosēžas soģa krēslā?

Man šķiet, ka nevienam nebūtu nekādu iebildumu lasīt kritikas par mākslinieķiem pasaules mērogā. Ja nu tādiem varētu pierādīt kādas kļūdas vai trūkumus, iztirzāt viņu dotības vai vājības, tad mēs, vienkāršie mirstīgie, no tā ko varētu mācīties.

Bet j a nu mūsu „amatieŗiem" tik neganti uzbrūk, ka tie ir uzdrošinājušies spert solī tēlojošās mākslas templī, kur tikai svaidītiem ir atļauts ieiet, tad patiešām vienkāršam cilvēkam apšķebās dūša.

F. A., Kanadā.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunā telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. nov. — Gaujas gaidu vienības Mārtiņu sarīkojums plkst. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. nov. — T. Grinberga Gleznu skates atklāšana plkst. 6 vak. Barnabas baznīcas zālē, 361 Danforth Ave. (ieeja no Hampton Ave.). Atvērta līdz 14. novembrim.
10. novembrī plkst. 7.30 vakarā — TLB Royal Ont. mūzeja telpās riko Montreālas teātŗa viesizrādi. Uzvedīs A. Voitkusa lugu Zīmes smiltīs.
10. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. Riko DV Toronto nodaļa.
17. novembrī, plkst. 8.00 vakarā — Ītona auditorijā 18. novembŗa atceres sarīkojums.
17. nov. pl. 11 dienā — Latvijas valsts svētku akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
22. nov. — 21. dec. — Mākslinieku vienības „Latvis" (KLMA) gleznu izstāde — Alberta White galerijā, 381 Adelaide St. W.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums. Parkdale Collegiate audit., 209 Jameson Ave.
27. novembrī plkst. 8 vak. Sv. Andreja b-cas telpās — TLTA priekšlasīj. un diskusiju ciklā Dr. V. Černovskas referāts Cilvēka būtības izpratne.
1. dec. pl. 18,30 Park Plaza viesnīcā Latvijas kara skolas 43 gadu dibināšanas atcere. Ieeja pret ielūgumiem.
1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.
1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.
1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.
6. janv. — skolas eglīte Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.
19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.
26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.
2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.
15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.
7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
7. martā — dziedones Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
17. martā — Viestura koŗa koncerts skolai par labu Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.
23. martā plkst. 7.30 vakarā — Sv. Andreja b-cas zālē - Komp. Jāzepa Vītola piemiņas koncerts.
5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.

LONDONA

10. nov. plkst. 8 vakarā 470 Colborne ielā — DV Mārtiņu balle.
17. nov. plkst. 8 vakarā 150 Kent ielā Latvijas valsts dibināšanas atceres akts - koncerts.
24. nov. — L. L. kopas dāmu komitejas daiļamatniecības skate - tirdziņš.
16. dec. — Ev. - lut. draudzes Ziemas svētku eglīte.

HAMILTONĀ

10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Nujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

TORONTO

● DV Toronto nodaļa 11. novembrī plkst. 6 vakarā rīko Lāčplēša svētkus savā namā, 123 Hurona ielā.

Svētbrīdim mācītāja A. Copa vadībā sekos LKOK kpt. Kuršinska īsa uzruna un programma, kuŗā priekšnesumus sniegs A. Bencone, I. Gubiņa, B. Senkēviča un T. Krūka. Pēc priekšnesumiem cienasti.

Visi laipni lūgti piedalīties mūsu lāčplēšiem veltītajā piemiņas brīdī, īpaši tās ģimenes, kuŗu piederīgie krituši kaŗa laukos.

● Latviešu gaidu un skautu organizāciju jubilejas (40—45 g.) piemiņas gadījumā Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu izdevumā šajās dienās iznākusī Gaidu - skautu māku grāmata. Tā bagāti ilustrēta. Saturs veltīts visām gaidu un skautu darbības nozarēm. Grāmatu sakārtojis v. v. Ilmārs Batraks. Tās cena $ 1. Grāmatai 68 lapas puses un pirmo reizi atklātā pārdošanā būs Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakarā, 10. novembrī, Sv. Andreja baznīcas telpās. Grāmata būs saņemama arī vienības. Pieprasījumus var adresēt gaidu un skautu jendu priekšniekiem — vad. A. Martinsonei (189 Quebec Ave., Toronto 9), vai vad. St. Leimanim (123 Humberside Ave, Toronto 9).

● TLB sestdienas skolas valsts svētku atceres akts notiks sestdien, 17. novembrī, plkst. 11 pr. p. Sv. Andreja baznīcas telpās. Svētbrīdi vada māc. A. Briedis. Valsts svētku atceres gadījumā skolēnus uzrunās konsuls V. Tomsons. Būs skolēnu priekšnesumi.

● DV Toronto nodaļas Mārtiņu balle sestdien, 10. novembrī, pl. 8 vakarā Columbus zālē (Sherbourne un Linden). Ieejas maksa $ 2.-

● Jaunās gleznotājas Guntas Upītes gleznu izstādi slēdza pag. piektdien. Izstādi apmeklēja vairāk kā 300 mākslas cienītāju. Redzēja arī tautiešus no apkārtējiem latviešu centriem un pat no Montreālas, Bafalo un Grand Rapidiem. Pārdoti 24 darbi. Ar skates panākumiem apmierināta māksliniece un arī skates izkārtotājs O. Kļavenieks.

HAMILTONA

● Svētdien, 4 novembrī, Hamiltonā viesojās Londonas latviešu teātŗa trupa, kas režisora T. Zandersona vadībā uzveda E. Ūdŗa dziesmu spēli „Mežkungs Siliņš". Dekorātors H. Rasmanis.

Aktieŗi sagādāja hamiltoniešiem jautru un patikamu pēcpusdienu.

Teātŗa izrādi rīkoja Hamiltonas latviešu draudzes dāmu komiteja, un sarīkojums bija pulcinājis pilnu zāli uzmanīgu klausītāju. Teātŗa izrāde notika latviešu baznīcas apakšējā zālē.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību un dziļi izjustu atzinību visiem, kas atbalstījuši Internacionālā PEN kluba Trimdas rakstnieku centra rīkotās grāmatu izstādes latviešu daļu. Izstāde notika Londonā š. g. oktobrī.

Jo sevišķu paldies par latviešu grāmatas daudzināšanu un latviešu grāmatas nozīmīguma izpratni rietumu pasaules draudzības stiprināšanā ar mūsu zemi un tautu gribu izteikt tiem izdevējiem, kas šai izstādei laipnā kārtā ziedojuši notis un grāmatas kuplā skaitā: Latvju grāmatas izdevējam Ed. Dobelim, izdevējam A. Kalnājam un izdevējam J. Šķirmantam.

Tāpat pateicība Daugavas Vanagu grāmatnīcai Londonā, kas veicināja izstādes izdošanos ar lielu skaitu šai vajadzībai aizdotu grāmatu.

Internacionālā PEN kluba Trimdas rakstnieku centra grāmatu izstādes rīkotāju vārdā

Margarita Ausala.

LNAK VĒLĒŠANU REZULTĀTI BŪS ZINĀMI TIKAI SVĒTDIEN

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā vēlēšanās, kā mūs informē LNAK vadība, šogad tautieši piedalījušies ļoti aktīvi. Var rēķināties ar lielāko nodoto balsu skaitu mūsu centrālās organizācijas pastāvēšanā.

Balsu skaitīšanu vēlēšanu komisija sāks 11. novembrī.

VAJADZĪGS
ZELTKALIS
ZVANĪT
HO 3-1008,
TORONTO.

Sūtiet naudu uz U. S. S. R.
Vienīgi GRAMERCY dod Jums pilnu garantiju.
● Mēs esam licenzēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti (bonded) ar $ 20.000.00.
● Ātrākā piegāde — apmēram 10—14 dienās.
● Pilna samaksa — nekādi atvilkumi.
● Parakstītas kvītis.
Vienīgi mēs dodam parakstītas kvītis uz visiem pārvedumiem.
Tarifs: 9 rubļi par $ 10.-
Komisija līdz 35.- — $ 3.50, pāri par 35.- — 10%.
Speciālisti kopš 1947. g.
GRAMERCY DEPT. A.
744 Broad St. Suite 925
Newark, New Jersey.
Saiņu nodaļa:
118 E. 28th St., Suite 906
New York 16, N. Y.
N. Y. telef. MU 9-0598.
Atvērts no pirmd. līdz piektdienai no 9—5,30.
Sestdienās no 10—1.
Svētdienās slēgts.

PAR NĀKOTNI

KĀ VEIDOJAMS VANA

Trimdai ieilgstot, viens no svarīgākiem Daugavas Vanagu organizācijas pienākumiem pašlaik ir izaudzināt jauno maiņu, kas gadu tecējumā pakāpeniski pārņems DV organizācijas vadību.

Gluži dabīgi, ka darbs sākams ar pašas DV organizācijas locekļu jauno audzi. Tā būtu tikai nieka lieta, ja tēvi paši aizrautīgi strādātu un iestātos par DV org. mērķu reālizēšanu, lai Latvija atkal reiz kļūtu briva, bet savus bērnus atstātu bez latviskās audzināšanas.

Ir pienācis brīdis pašai DV organizācijai iekšējā dzīvē sakārtot rindas, pārkārtot uzdevumu svarīgumu, lai tā godam varētu veikt arvien pieaugošos uzdevumus. Nepieciešams plašs un radikāls iekšmisijas darbs tieši pašu organizācijas biedru vidū, lai katrs tās loceklis skaidri apzinātos savu pienākumu.

Mūsu pienākums no sākotnējās aprūpes sen ir ievirzījies arī kultūras un Latvijas brīvības centienu laukos. Līdztekus šiem pienākumiem pašreiz ir nepieciešami arī jaunatnes darbu DV organizācijā izvirzit centrū, velot tam vairāk laika un līdzekļu.

Nepietiek tikai ar to vien, ka Daugavas Vanagi ziedo prāvus summas citu organizāciju jaunatnes darbam un pasākumiem. Mūsu pienākums ir stūties pie tiešā darba, kuŗā roka jāpieliek katram organizācijas loceklim.

Par to ir domājusi arī DV Centrālā valde, pieņemot noteikumus saskaņotam jaunatnes darbam visas organizācijas mērogā. Mūsu katra kā organizācijas locekļa pienākums ,izejot no vietējiem apstākļiem un iespējām, veidot šo darbu tieši ar jaunatni.

Daugavas Vanagi Ziemeļkalifornijā, vadoties no vairāk kā 3 gadu praktiskas pieredzes, iesaka izveidot pie katras DV apvienības vai nodaļas vanadžnu pulciņus.

Vanadžnu pulciņi nav jaunas organizācijas radīšana, bet tikai veids, kā Daugavas Vanagi aktivizē savas jaunatnes latvisko audzināšanu, paturot to vecāku un organizācijas kontrolē.

Vispirms visi DV org. locekļu ģimenes bērni, sākot ar 5 līdz 13 gadu vecumam, iekļaujami vanadžnu pulciņā. Pulciņa dalībnieki, nodarbībām un sekmju kontrolei jāsadala pēc vecuma grupām. (I gr. 5 un 6 g. v.; II gr. 7 un 8 g. v.; III gr. 9 un 10 g. v.; IV gr. 11, 12 un 13 g. v.).

Vanadzēni ,kas sasniedz 14 gadu vecumu, pārskaitāmi jaunatnes grupā, kas atkal savukārt pakāpeniski iekļaujas DV organizācijā kā pilntiesīgi locekļi.

Praksē ir pierādījies, ka svarīgākais pienākums kopīgiem spēkiem novērst visus šķēršļus, lai vanadz latviešu se
Kur tas zējamas n rajoniem sekmju ko
Ļoti sva viešu valo pirms sāk das lasīšan tad vēlāk
Jārūpēja vērtos ies skautu un lītes latvi bērnu svē skatēs un nes aktīvi
Kur lat pulciņi ne nu pulciņi ru audzin
Neatkar vitātēm ā tie 3—4 kopā ievu ķos un ce visai DV
Vasaras vanadzēnu metnes, ku vecāki un nedēļas n ar ģimeni ļoti patīk ālizēt ļoti darbu. S mazākieem kot arī kā vātas mājī skaits na
Jaunatn diennakts kus pašu derīgi izp mācībā u
Vanadz ļoti patīk kara jun vās kust noder k nes vaka
Vēlams mācīt ga natnes' kas tad k spēlēm v
Vanadz yitātes u du noslē sekmēm izsniedza

Liekas kur varē nes liter du beig skolās. jāu gan ka ir pi
Latvie bērnu u sevišķi grāmata gadījum pirms 1 grāmatā pievērsu došanai cēšana ju iegul
Trūku cenšas Mazput vienam nālu to viešu p ikviens da žurn ka ģimē Tie vec nē, ir daudz un sap jau bēr Mazput zāk dor daudzi ru nāk patīk a latviešu niņa s mais zi ras V Timma maņa nāls ir cina bē par šo
Vecā ni labp mikus, daudza pievien

C. L. U.
IVE,
I 7-4323.
publis-
u. c.
a.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5831,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0263.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā jaunās telpās —
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā un sestdienās no plkst. 12—5 p. p.

das DV
oktobra
ku reizi
ar lielo
, kāda
ar visu
kopīgā

u pienā-
biniekus
iem uz-
an vār-

saubāmi
ikai da-
un ide-
'ek lie-
tā neie-
būs par

ējis, ka
endējuši
godu.
itika no-

n nebū-
st kri-
pasaules
rētu pie-
i trūku-
s vai vā-
e mirstī-
cities.
rieņiem"
ie ir uz-
tēlojošās
i svaidī-

Rojumu kalendārs

cu vienī-
ms plkst.
nīcas sa-

a Gleznu
t. 6 vak.
ālē, 361
o Hamp-
z 14. no-

vakarā —
ja telpās
ra viesīz-
usa lugu

ņu balle
DV To-

0 vakarā
8. novem-
ns.
Latvijas
Andreja
ālē.
ikslinieku
MA) glez-
ta White
St. W.
ndas lat-
le B. Šo-
ldātiņš.
ktā kora
koncerts
rikojums
udit., 209

vak. Sv.
— TLTA
siju ciklā
referāts
tne.
Plaza vies-
skolas 43
e.
n.
āņa drau-
s rīkotāis
s svētku

bus zālē,
jums —
kieju.
āmu komi-
' Ungāru

gleznotāja
zstāde un
riņš.
niieku bie-
tradicionā-
atceres
tu, DV na-

te Sv. An-
jumu zālē.
āņa 100.
atceres va-

kars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.
19. janvārī 1963. g. — Viestura kora gadskārtējais koncerts.
26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.
2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.
15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.
7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
7. martā — dziedones Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.
17. martā — Viestura kora koncerts skolai par labu Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.
23. martā plkst. 7.30 vakarā — Sv. Andreja b-cas zālē - Komp. Jāzepa Vītola pieminas koncerts.
5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.

LONDONA

10. nov. plkst. 8 vakarā 470 Colborne ielā — DV Mārtiņu balle.
17. nov. plkst. 8 vakarā 150 Kent ielā Latvijas valsts dibināšanas atceres akts - koncerts.
24. nov. — L. L. kopas dāmu komitejas daiļamatniecības skate - tirdziņš.
16. dec. — Ev. - lut. draudzes Zemas svētku eglīte.

HAMILTONĀ

10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.
17. novembrī — 18. novembra svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Nujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātra viesizrādē — B. Šova „Sokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

Sūtiet naudu uz
U. S. S. R.
Vienīgi GRAMERCY
dod Jums pilnu garantiju.
- Mēs esam licenzēti banku un apdrošināšanas departamentā un nodrošināti (bonded) ar $ 20.000.00.
- Ātrākā piegāde — apmēram 10—14 dienās.
- Pilna samaksa — nekādi atvilkumi.
- Parakstītas kvītis.

Vienīgi mēs dodam parakstītas kvītis uz visiem pārvedumiem.
Tarifs: 9 rubļi par $ 10.- Komisija līdz 35.- — $ 3.50, pāri par 35.- — 10%.
Speciālisti kopš 1947. g.
GRAMERCY DEPT. A.
744 Broad St. Suite 925
Newark, New Jersey.
Saņu nodaļa:
118 E. 28th St., Suite 906
New York 16, N. Y.
N. Y. telef. MU 9-0598.
Atvērts no pirmd. līdz piektdienai no 9—5,30.
Sestdienās no 10—1.
Svētdienās slēgts.

Dzīve Savienotās Valstīs

PAR NĀKOTNI DOMĀJOT

KĀ VEIDOJAMS VANADZĒNU DARBS

Trimdai ieilgstot, viens no svarīgākiem Daugavas Vanagu organizācijas pienākumiem pašlaik ir izaudzināt jauno maiņu, kas gadu tecējumā pakāpeniski pārņems DV organizācijas vadību.

Gluži dabīgi, ka darbs sākams ar pašas DV organizācijas locekļu jauno audzi. Tā būtu tikai niekalbība, ja tēvi paši aizrautīgi strādātu un iestātos par DV org. mērķu reālizēšanu, lai Latvija atkal reiz kļūtu brīva, bet savus bērnus atstātu bez latviskās audzināšanas.

Ir pienācis brīdis pašai DV organizācijai iekšējā dzīvē sakārtot rindas, pārkārtot uzdevumu svarīgumu, lai tā godam varētu veikt arvien pieaugošos uzdevumus. Nepieciešams plašs un radikāls iekšmisijas darbs tieši pašu organizācijas biedru vidū, lai katrs tās loceklis skaidri apzinātos savu pienākumu.

Mūsu pienākums no sākotnējās aprūpes sen ir ievirzījies arī kultūras un Latvijas brīvības centienu laukos. Līdztekus šiem pienākumiem pašreiz ir nepieciešami arī jaunatnes darbu DV organizācijā izvirzīt centrā, veltot tam vairāk laika un līdzekļu.

Nepietiek tikai ar to vien, ka Daugavas Vanagi ziedo prāvas summas citu organizāciju jaunatnes darbam un pasākumiem. Mūsu pienākums ir stāties pie tiešā darba, kurā roka jāpieliek katram organizācijas loceklim.

Par to ir domājusi arī DV Centrālā valde, pieņemot noteikumus saskaņotam jaunatnes darbam visas organizācijas mērogā. Mūsu katra kā organizācijas locekļa pienākums izejot no vietējiem apstākļiem un iespējām, veidot šo darbu tieši ar jaunatni.

Daugavas Vanagi Ziemeļkalifornijā, vadoties no vairāk kā 3 gadu praktiskas pieredzes, iesaka izveidot pie katras DV apvienības vai nodaļas vanadzēnu pulciņus.

Vanadzēnu pulciņi nav jaunas organizācijas radīšana, bet tikai veids, kā Daugavas Vanagi aktivizē savas jaunatnes latvisko audzināšanu, paturot to vecāku un organizācijas kontrolē.

Vispirms visi DV org. locekļu ģimenes bērni, sākot ar 5 līdz 13 gadu vecumam, iekļaujami vanadzēnu pulciņā. Pulciņa dalībnieki, nodarbībām un sekmju kontrolei jāsadala pēc vecuma grupām. (I gr. 5 un 6 g. v.; II gr. 7 un 8 g. v.; III gr. 9 un 10 g. v.; IV gr. 11, 12 un 13 g. v.).

Vanadzēni, kas sasniedz 14 gadu vecumu, pārskaitāmi jaunatnes grupā, kas atkal savukārt pakāpeniski iekļaujas DV organizācijā kā pilntiesīgi locekļi.

Praksē ir pierādījies, ka svarīgākais pienākums kopīgiem spēkiem novērst visus šķēršļus, lai vanadzēni varētu apmeklēt latviešu sestdienas skolas.

Kur tas nav iespējams, organizējamas mājmācības skolas pa rajoniem mazākām grupām ar sekmju kontroli reizi mēnesī.

Ļoti svarīgi, lai vanadzēni latviešu valodas lasīšanu iemācās pirms sāk mācīties angļu valodas lasīšanu. Ja to neizdarām, tad vēlāk rodas grūtības.

Jārūpējas, lai vanadzēniem pavērtos iespējas iestāties latviešu skautu un gaidu pulciņos, piedalīties latviešu vasaras nometnēs, bērnu svētkos, jaunatnes darbu skatēs un citās latviešu jaunatnes aktīvitātēs.

Kur latviešu skautu un gaidu pulciņi nedarbojas, tur vanadzēnu pulciņiem jāpāriet uz regulāru audzināšanas darbu.

Neatkarīgi no vanadzēnu aktivitātēm ārpus DV organizācijas, tie 3—4 reizes gadā pulcināmi kopā ievadīšanai DV org. mērķos un centienos, kas paredzēti visai DV jaunatnei.

Vasaras periodā organizējamas vanadzēnu diennakts telšu nometnes, kurās piedalās arī bērnu vecāki un jaunatnes grupa. Šīs nedēļas nogales nometnes kopā ar ģimeni maziem vanadzēniem ļoti patīk un tajās iespējams reālizēt ļoti svētīgu audzināšanas darbu. Šādas telšu nometnes mazākiem vanadzēniem var rīkot arī kāda DV org. locekļa privātas mājas dārzā, ja dalībnieku skaits nav liels.

Jaunatnes grupas dalībnieki diennakts telšu nometnē, līdztekus pašu nodarbībām, ir ļoti noderīgi izpalīgi arī vanadzēnu apmācībā un vadībā.

Vanadzēniem, tāpat jaunatnei, ļoti patīk rīta vingrošana un vakara junda. Vingrojumi — brīvās kustības un piramides labi noder kā priekšnesumi arī mītnes vakaros.

Vēlams visiem vanadzēniem iemācīt galda tenisa spēli un jaunatnes grupai volejbola spēli, kas tad kļūst par visiemīļotākām spēlēm vaļas brīžos.

Vanadzēnu un jaunatnes aktivitātes un sekmes, darbības gaitu noslēdzot jānovērtē, un par sekmēm un centību katrā grupā izsniedzamas balvas.

Teodors Sīlis

ČIKAGAS IMPRESIJAS

Tumšajiem rudens vakariem tuvojoties, Čikagas tautieši atgriežas pie mīļa, klusa drauga — labas latviešu grāmatas. Ja svētku laikā pērk grāmatas grezno vāku dēļ, tad tagad pircēji domā par saturu. Grāmata ar grezno vāku, kuŗai ikreizes nebūt nav jābūt mazvērtīgai, domāta kā laba dāvana kā svētkos, tā dzimšanas un vārda dienās. Turpretīm lasīšanai latvietis pērk grāmatu, kuŗa tam interesē vai nu satura jeb kāda cita iemesla dēļ — viņš pazīst autora iepriekšējos darbus, pazīst autoru personīgi, jeb izlasījis avīzē pretrunīgas atsauksmes par grāmatu un grib noskaidrot patiesību.

Kā allaž, pirmā vietā joprojām ir romāni. Liekas, ka arī Čikagā, tāpat kā citur, visvairāk pērk un lasa Anšlavu Eglīti. Tāpat liela interese ir par Veltas Tomas romānu, kuŗu diemžēl vairs nevar dabūt. Ilgāku laiku ļaudis centās iegādāties Sandras Lazdiņas „Šadegušos spārnus," jo romāna darbība norit Anglijā un turienes apstākļi lielākai Amerikas tautiešu daļai ir svešs. Allaž populāri bijuši un laikam vienmēr būs Teodora Zeltiņa darbi. No jaunajiem patīk Guntis Zariņš, viņa romāna „Varonības augstā dziesma" varonis Pudiķis ir īsts Latvijas Šveiks un populārs tips bijušo karavīru aprindās. Jaunatnē populāri ir Jāņa Kļidzēja romāni un ne tikai Latgales jaunatnē, bet visā. Kļidzēju lasa arī vidējā paaudze un viņa „Dženitors," „Cilvēka bērns," arī tik daudzas reizes lasītie un pārlasītie „Jaunieši" ir allaž populāra lasāmviela visās latviešu grāmatu cienītāju aprindās. Protams, lasa arī Aiču Niedru, Voldemāru Kārkliņu un Arturu Voitku, un lasa ar lielu interesi. Īpatnēju vietu grāmatu vidū ieņem Aleksandra „Zilā aploksne." Tā ir grāmata, kuŗu lasa tikai vīrieši vecāki par četrdesmit, toties tie grāmatu lasa ar aizrautību, un ieteic draugiem. No stāstniekiem populārākie ir Indra Gubiņa, Irma Grebzde un Valentīns Pelēcis. Populāri, tomēr debates izsaucoši, ir Gunta Zariņa stāsti. Ļaudis žēlojas, ka pēdējā laikā nekas nav iznācis Knutam Lesiņam un Jonasam Miesniekam.

Ar nepacietību gaida čikagiešas Hermaņa Kreicera atmiņu stāstu otro grāmatu — par atbrīvošanas karu, skolotāja gaitām, brīvo, neatkarīgo, demokratisko Latviju. Atmiņu grāmata iznāks arī Otto Krollam, to sevišķi gaida katrs, kam bijusi darīšana ar operu, skautu organizāciju, aktieriem un māksliniekiem.

Dzeju krājumu popularitātes ziņā pirmā vietā liekams Krāslavieša „Kokteilis ar laika degli". To pērk un laikam taču arī izlasa neskaitāmi ļaudis, kuŗi parasti dzeju grāmatu neņem rokā, jaunatni ieskaitot. Tas ir labi, jo, izlasījuši Krāslavieša vārsmas, viņi varbūt šad un tad iegādāsies pa cita autora grāmatai. Iegūtu lasītāji, izdevēji, autori.

Bērnu literātūrā, protams, dominē Jānis Širmanis, joprojām lasa viņa Kriksi. Pikstite jau ir mācību grāmata, patīk Tincis. „Kapteini Lāčakepu" dažs izlasa „Mazputniņā", bet nav šaubu, ka tas būs populārs arī, kad iznāks grāmatā.

Par žurnāliem runājot, dominē jaunie: „Jaunā Gaita", „Mēs", „Mazputniņš", arī plašais, saturīgais „Tilts". Ļaudis domā, ka „Jaunā Gaita" ar laiku pārvērtīsies par literāru žurnālu pieaugušiem, „Mēs" — paliks žurnāls jaunatnei, un „Mazputniņš" — ko nu par to. Tam jau ir nodrošināta uz ilgiem, ilgiem laikiem sava vieta. Interesantākais, laikam populārākais bērnu žurnāls, kāds latviešiem bijis, „Mazputniņš" pelna katra latviešа atbalstu.

Mājas iepirktas, televizija apnikusi. Latvietis atgriežas pie grāmatas.

AICINĀJUMS AKTĪVIEM LATVIEŠU KARAVĪRIEM

DV ASV valdes sēde piekritusi ASV armijas kapt. Kukaiņa ierosinājumam uzsākt apzināt amerikāņu bruņoto spēku dienestā sastāvošo latviešu virsnieku un virsdienesta instruktoru adreses. Kapt. Kukainis jau pagūvis nodibināt kontaktu ar daudziem latviešu tautības virsniekiem. DV ASV valde sagaida, ka šim aicinājumam netrūks atsaucības arī nākotnē.

Latviešu karavīri aicināti rakstīt: V. Hazners, 29 West 57th St., Fl 10, New York 19, N. Y.

PĀRDOMAS PAR MAZPUTNIŅU UN KOMIKIEM

Liekas, vispiemērotākā vieta, kur varētu pārrunāt par jaunatnes literātūru, ir gaidot uz stundu beigām latviešu svētdienas skolās. Daži vecāki ieradušies jau gandrīz pusstundu ātrāk, tā ka ir pietiekami laika pārrunām.

Latvieši svešumā nav bagāti ar bērnu un jauniešu literātūru. It sevišķi mazajiem bērniem „bilžu grāmatas" ir grūti dabūt. Dažos gadījumos pat izlīdzinās ar pirms 15 gadiem Vācijā izdotām grāmatām. Izdevniecības maz pievērsušās bērnu literātūras izdošanai. Katras grāmatas publicēšana prasa ievērojamu līdzekļu ieguldīšanu.

Trūkumus bērnu literātūrā cenšas novērst mēnešraksts Mazputniņš, dodot rakstus ikvienam bērnu vecumam. Šo žurnālu tomēr ne visas latviešu ģimenes abonē. Gandrīz ikviens no vecākiem zina par šāda žurnāla esamību, bet domā, ka ģimenē tas nav nepieciešams. Tie vecāki, kas šo žurnālu abonē, ir pārliecinājušies, ka tas daudz palīdz bērniem mācīties un saprast latviešu valodu. Ir jau bērni, kas pienākšanas dienā Mazputniņu tikai apskata, mazāk domājot par tā lasīšanu, bet daudzi ar nepacietību gaida katru nākamo numuru. Mazākiem patīk ar lieliem burtiem drukātā latviešu tautas pasaka Mazputniņa sākumā, vai arī krāsojamais zīmējums. Lielākie lasa Noras Valteres pasaku, Mirdzas Timmas Meža rūķi vai J. Širmaņa Kapteinis Lāčakepa. Žurnāls ir labi ilustrēts. Tas ieprieicina bērnus. Vecāku spriedums par šo žurnālu ir atzinīgs.

Vecāki arī novērojuši, ka bērni labprāt skata amerikāņu komikus, it sevišķi svētdienās, kad daudzas avīzes šādus komikus pievieno kā pielikumus, pie tam vēl krāsās. Latviešu bērnu literātūrā tie nav ieviesušies, bet kāds no vecākiem ieteica tos pārņemt. Tos nevajadzētu ņemt tā, kā amerikāņi to dara, kad bieži vien šie komiki ir bez satura, bet vajadzētu tos radīt ar audzinošu saturu. Bērni ātrāk uztver un saprot, ja uzrakstītais vienkāršā veidā ir ilustrēts ar komiku veida zīmējumiem. Varbūt Mazputniņš varētu izmēģināt šāda veida ilustrācijas?

Arī laikrakstam der laba karikatūra, par ko lasītājs varētu pasmieties. Latviešu laikraksti parasti izlīdzas ar to, ka pārņem no citu tautu izdevumiem, dažos gadījumos gan parādās arī latviešu karikatūras.

Sogad paiet 100 gadu kopš ravdusies nopietnā amerikāņu avīžu karikatūra ar vēsturisku nozīmi. 1862. gada 25. oktobrī Harpers Weekly iespieda „pašreizējos notikumus bildēs", ko bija gatavojis tikai 22 gadu vecais vācu ieceļotājs Toms Nasts. Pirmā karikatūras sērija bija mērķēta tiem, kas pretojās dienvidnieku revolūcionāru sodīšanai, un šī sērija saucās „Pēc kaujas". Šis izdevums bija kļuvis par ievērojamāko Amerikas žurnālu.

Pieņem, ka viņš radījis Tēvoča Sama un Santa Klausa — Ziemas svētku veča — simbolus. Raksturīgā Tēvoča Sama figūra ar bārdiņu, zvaigžņoto cilindru, svītrotām biksēm un dolaru maisu padusē Nasta veidojumā pamatojusies jau pirms apmēram 100 gadiem. Nasts radījis republikāņu partijas simbolu ziloni. Tas pirmo reizi parādījies Harpers Weekly 1874. gada 7 novembrī. Demokratu partijas simbols ēzelis radies citādā veidā, kaut arī to dažreiz dēvē par Nasta radītu tēlu. Tas radies prezidenta Andreja Džeksona laikā, kad Amerikas dienvidos un vidienā mūlis bija izveidojies par galveno darba dzīvnieku. Sinis valstīs bija arī demokratu galvenais atbalsts, tāpēc radās ēzelis kā partijas simbols.

Amerikāņu laikraksts nav iedomājams bez karikatūrām, vienalga, kādu notikumu vai personu tās apskata. Par karikatūrām cilvēki ir pasmējušies, bet tās dažkārt ir izraisījušas arī nevaldāmas dažu cilvēku dusmas un tiesas procesus. Latvijas laika avīzēs karikatūra bija neatņemama sastāvdaļa, tagad svešumā tā reti parādās. Labu karikatūristu un humoristu trūkums mums, latviešiem, ir bijis visos laikos.

No karikatūras radies jaunlaiku pēctecis komiks, kas radījis piekrišanu ne vien bērnu un jaunatnes aprindās, bet arī pieaugušo starpā. Ievietojot komikos labu saturu vai ideju, tiem ir audzinoša nozīme. Diemžēl, bieži vien tur saliktas bildes bez kāda satura vai kārtības, liekas tikai tāpēc, ka tās dažiem liekas jocīgas.

Latviešiem nebūtu jābaidās no audzinošu komisku zīmējumu radīšanas, ja vien rastos kāds, kam būtu pa spēkam tos radīt.

Arī smaidā var paslēpt pavisam nopietnu ideju. **V. Irbe**

LABĀKIE
PĀRTIKAS SAIŅI
UZ VISAM ZEMEM
Garantēti sūtījumi.
Pieprasiet cenrāžus.
GRAMERCY
Shipping Co.
118 E. 28th Street,
NEW YORK 16, N. Y.
Tel.: MU 9-0598.

Austrumpiekrastes jaunā paaudze jau gatavojas ziemas sporta priekiem. Foto J. Līgers

NUJORKA

Dziedātājas L. Sepes - Ešes koncertā 3. novembrī Bruklinas mūzikas akadēmijas mazajā zālē apmeklētāju varēja būt vairāk Programma bija izvēlēta, lai klausītājiem tā patiktu. Izpildījums bija augstas kvalitātes. Šinī laikā Nujorkā bija vairāki citi sarīkojumi.

Nujorkas latviešu biedrības rikotā Mārtiņu vakarā 3. novembrī izlozēja dzīvu zosi, ko laimēja biedrības priekšnieka Homiča dzīvesbiedre. Ceptu zosi laimēja D. Kuzņecovs no Bruklinas. Mārtiņu vakaru pavadīja pie pašu mūzikas kapellas spēlētām dejām ar jautriem priekšnesumiem.

Nākamā biedrības mēneša sapulce 1. decembrī ar sabiedrisku vakaru.

Mirušo pieminas dienā, 25. novembrī, paredzēti dievkalpojumi vairākās kapsētu baznīcās. Fernklifa kapsētā dievkalpojums paredzēts plkst. 11 dienā, piedaloties solistam Dz. Treimanim ar čellu.

Nujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Bronksas rajona nekustama īpašuma iegādes fonda dalībnieki apskatījuši dažus piedāvātos objektus. Dalībnieki izteica vēlēšanos kopā ar architektiem vēlreiz apskatīt īpašumu University avenijas un 197 ielas stūrī Bronksā. Tas atrodas netālu no Kingsbridža pazemja pieturas, labā un klusā rajonā.

Neliela mākslas cienītāju pulciņa kltābūtnē 3. novembrī French Art centra mākslas galerijā atklāja Kanadas latviešu gleznotāja Otto Grebžes darbu izstādi. Izstāde atvērta ik dienas līdz 12. novembrim.

Nujorkas latviešu ev. - lut. draudzes ārkārtas pilnsapulcē 4. novembrī Bruklinas baznīcas apakšējā zālē apsprieda jautājumu par apbūves gabala iegādi Longailendas rajonā. Draudzes priekšnieks K. Biernis aizstāvēja projekta nepieciešamību. Nekustama īpašuma komitejas prdis A. Trautmanis pastāstīja par reālām iespējām. Debatēs izskanēja doma, ka citu rajonu draudzes locekļi nevar novērtēt, kur longailendiešiem ir labākā vieta īpašuma iegādei. Tas jāizšķir viņiem pašiem. K. Balodis jautāja, vai draudzes locekļiem ir zināms, cik varēs izdot par īpašuma iegādi, gan pats šo iegādi atbalstīdams. Skolas pārzinis T. Dukāts norādīja uz Frīportas svētdienas skolas grūto stāvokli, kas darbojās ēkā, ko paredzēts nojaukt. No Bronksas nekustama īpašuma fonda sveica T. Pētersons, atbalstot iegādes projektu.

Sapulcē bija ieradies neparasti liels dalībnieku skaits, bet pārrunas noritēja vienprātībā. Vienbalsīgi nolēma iegādāties piedāvāto apbūves gabalu pie 110. ceļa uz Nasavas un Sufolkas apriņķu robežām. Par pirkumu maksās Longailendas rajons.

Nujorkas draudzes Longailendas rajona dāmu komitejas rīkotā Mārtiņu vakarā bija ieradušies ap 300 apmeklētāju. Programmu kuplināja Filadelfijas vīru dubultkvartets diriģenta Ūdra vadībā. Bija loterija ar vērtīgiem laimestiem un atspirdzinājumu galds. Sarīkojumu noslēdza deja.

Gleznotāja Čornoka gleznu izstāde paredzētā French Art centra gleznu galerijā no 17. līdz 25. novembrim.

I.

Nodibināta Latviešu kreditsabiedrību apvienība

Klīvlendas latviešu kreditsabiedrība š. g. 3. novembrī ar īpašu sarīkojumu atzīmēja kreditsabiedrību dienu un savu divu gadu pastāvēšanu. Jāatzīmē, ka Klīvlendā ir otrā latviešu kreditsabiedrība brīvajā pasaulē un pirmā Ziemeļamerikas Sav. Valstīs. Uz saviem gada svētkiem klīvlendieši bija aicinājuši visu jau darbojošos kreditsabiedrību priekšsēžus.

4. novembrī kreditsabiedrību priekšsēži sanāca īpašā apspriedē, lai pārrunātu jautājumu par savstarpēju sadarbību un kreditsabiedrību darba paplašināšanu. Apspriedē no pastāvošām 7 kreditsabiedrībām bija reprezentētas 4: Toronto, Klīvlenda, Londona un Viskonsina. Rakstiskus atzinumus bija sūtījušas Montreāla un Hamiltona. Ņemot vērā to, ka 6 kreditsabiedrības no pastāvošām 7 bija devušas principiālu piekrišanu apvienības dibināšanai, apspriedē nolēma nodibināt Amerikas latviešu kreditsabiedrību apvienību, kuŗas galvenais mērkis būs jau pastāvošo kreditsabiedrību apvienošana, darba saskaņošana un jaunu kreditsabiedrību dibināšana.

Apspriedē ievēlēja jaunās apvienības pagaidu valdi: priekšsēdis A. Svenne (Toronto), pr-ža vietnieks K. Norvelis (Klīvlenda), sekretārs J. Platais (Viskonsina) un sekretāra palīgs R. Bērziņš (Londona). Pagaidu valdes uzdevums izstrādāt apvienības statūtus un noskaidrot visu kreditsabiedrību viedokļus apvienības dibināšanas un darbības jautājumā.

Tika plaši pārrunāts arī jautājums par lielākas kreditsabiedrību konferences sasaukšanu Klīvlendā dziesmu svētku laikā nāk. gada septembrī. Uz šo konferenci, ja tādu izdosies noorganizēt, tiks aicināti visi kreditsabiedrību vadītāji un komisiju locekļi. Konferences uzdevums visu Ziemeļamerikas kontinentā pastāvošo kreditsabiedrību darba saskaņošana. Klīvlendas kreditsabiedrības svētkos piedalījās arī Dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis Avens, kuŗš deva principiālu piekrišanu šādas kreditsabiedrību konferences organizēšanai Dziesmu svētku laikā un apsolija iespējamo pretimnākšanu telpu un laika sagādē.

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Cīņas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

11. novembrī plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

DETROITA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un kora mēģinājums plkst. 2.30. Visi laipni aicināti.

AURORA

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

LOSANDŽELOSĀ

11. novembrī plkst. 11 Jaunatnes dievkalpojums.

18. novembrī plkst. 11 Valsts svētku dievkalpojums. Ruta Gerke, māc. E. Caune.

BURLINGAME, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45. un H ielā.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

DIENVIDKALIFORNIJA

Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzē, 2450 Griffin Ave., L.A. — 31, Cal.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, mūderna eļļas apkure, kopīgā cena $ 14.900-, iemaksa $ 1.500-.

YONGE - EGLINTON: Atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 15.500-, iemaksa $ 2.500-.

ST. CLAIR - O'CONNOR: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, garāža, kopīgā cena — $ 13.900-, iemaksa $ 1.500-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRAUKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSETĀ.

KAS RAKSTURĪGS MŪSU TAUTAS DEJĀS UN KAS PRIEKŠNESUMOS VĒL VAIRĀK IZCEĻAMS

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) Izlasot šī laikraksta slejās vairākas atsauksmes par Sidrabenē notikušo tautisko deju sarīkojumu un sakarā ar to turpat noturētām pārrunām, bija izdevība par šo sarīkojumu informēt arī Anglijā, Bradfordas pilsētā, dzīvojošo tautieti Veru Rulliņu, kas arī pazīstama kā ilggadīga darbiniece tautas deju nozarē. Savā laikā vairākus gadus viņa arī vadīja pie DV Bradfordas nodaļas paštāvošo tautas deju kopu „Saktu". Bija interesanti dzirdēt arī viņas domas vienā otrā jautājumā ,kam sakars ar Sidrabenē diskutētiem jautājumiem, un nav šaubu par to, ka šāda domu izmaiņa var nākt lietai tikai par labu.

„Ko jūs pašreiz dariet mūsu tautas deju laukā?" jautāju Verai Rulliņai.

„Pašreiz apmācu mūsu pašu mazākos bērnus latviešu skolā. Apmācu arī angļu jauniešus un angļu dāmas, kā arī vēl arvien strādāju meklējumos mūsu deju folklorā."

Šai sakarībā jāpiezīmē, ka kopš kāda laika V. R. saistīta kā pasniedzēja Bradfordas pilsētas izglītības nozāres vakara kursos, kuŗos starp citu paredzēta arī tautas deju apmācība. Protams, ka V. R. izvēlējusies savus kursantus — angļu jauniešus un arī dāmas, iepazīstināt tieši ar mūsu tautas dejām.

„Vai savos apmeklējumos esat arī „vecajā" atradusi ko jaunu?" — neatlaižos .

„Jā gan! Bet darba vēl bezgala daudz, jo šis lauks vēl pilnīgi neskarts. Būtu svarīgi salīdzinājumi ar citu Eiropas tautu un sevišķi mūsu pašu tuvāko kaimiņu tautu dejām, tradicijām un mūziku dažādos veidošanās posmos. Domāju, ka šai darbā daudz varētu palīdzēt mūsu deju kopas, ELJA's biedri un jaunieši citās valstīs. Uz vietas viņiem vieglāk pieejami dažādie folkloras materiāli."

„Kādās domās esat par tautas deju dejošanu trimdā?"

Atbilde mani nepārsteidz, jo jau vairākkārt uzsvērts, ka tautas dejas pieder mūsu svarīgākiem vecās kultūras paušanas līdzekļiem. „Līdztekus tam iespējam citas tautas iepazīstināt ar mūsu nepārspējami krāšņiem tautas tērpiem. Tautas dejas bez tam sekmē pulcēt mūsu jauniešus latviskā vidē, rada tajos pilnvērtības sajūtu un dod tiem iespēju saklausīt mūsu sentēvu balsi."

„Kādās domās esat par mūzikālo pavadījumu mūsu dejās?"

„Paraža pavadīt dejas ar dziesmām un takts sitieniem nezūd vēl šodien, it sevišķi gadījumos, kad trūkst spēlmaņa. Lielam vairumam mūsu deju meldijām ir arī teksti, kuŗi nav atzīmēti deju krājumos. Lai atdzīvinātu deju pavadījumu, ir daudz līdzekļu, kuŗi, šķiet, aizmirsti, kā — dziedāšana, takts sitieni . ritms un mūzikas instrumenti.

„Vai mums tiešām ir tikai 52 uzrakstītas īstas tautas dejas?"

„Publicētas ir 54, no tām 29 ir grupu, 20 — pāru, 1 — vīriešu un 4 — solo dejas. Tautas deju kopām derētu kādreiz parādīt arī kādu solo vai vīriešu deju. Starp šīm dejām atrodam kā etnografiskās, tā arī folkloras dejas, pat iespējams, ka jaunāko laiku aranžējumus."

„Vai ir kas īpatnēji raksturīgs mūsu dejās, ar ko tās atšķiŗas no citu tautu dejām?"

„Noteikti! Jau katrai Baltijas valstu tautai viņu dejās ir atšķirīga roku turēšana un ne bez nozīmes. Latviešu dejās vairāk izcelts raksts novietojumos un pārvietojumos, arī raksturīgi pamatsoļi. Pat angļu deju krājumos par mūsu dejām lasām: „The steps in Latvian dances are always small".

„Ja angļu apraksts tas ir minēts, vai var tam atrast pierādījumu mūsu folklorā?"

„Pierādījumu pat ļoti daudz, it sevišķi soļos, grupējumos un kustībās dažādos vēsturiskos posmos."

„Kādos uzskatos esat par mūsu tautas tērpiem un to valkāšanu?"

„Neiztirzāšu tautas tērpu pareizību un to valkāšanas veidus, jo par to atrodam daudz aprakstu. Es domāju, ka it sevišķi lieluzvedumos vairāk izceļami grupējumos mūsu novadu tautas tērpu krāsu efekti. Tāpat varētu variēt arī atsevišķa novada tērpus ,pielietojot tos gadījumam un tradicijām piemērotā veidā."

„Vai gadu simtu maiņā mainījušās arī tautas dejas jeb palikušas savā pirmveidā?"

„Izsekojot mūsu tautas deju vēsturei, redzam, ka tās, tāpat kā mūsu valoda un arī citas mākslas nozares, nav sastingušas kāda noteikta gada vai laikmeta formā, bet gan mainījušās līdz ar attiecīgā laikmeta gaumi un izjūtām, atbilstoši latviešu tradicijām.Katrs vēstures posms uzrāda savas īpatnības. Tā katrā atsevišķā dejā var būt kā senāki, tā arī jaunāko laikmetu elementi. Pārveidošanu veikusi pati tauta, kas pārdzīvojusi savas tradicijas un raksturu."

*

Ceru, ka ar šo interviju resp. mazo ekskursiju mūsu tautas bagātību apcirkņos būšu mazliet pakalpojis tiem, kam pagaidām vēl bija šaurāks skats un mazāka zināšana par mūsu tautas dejām. Bet tie, kas jau pieder plašajai dejotāju saimei, vai kas ar šo rosīgo saimi sadarbojas, varbūt no šī raksta izlobīs kādu jaunu un vērtīgu domu, kuŗu būtu vērts praksē pielietot un pārbaudīt. Mūsu visu vēlēšanās taču ir, lai, reprezentējoties ar mūsu tautas dejām kā pašu tautiešu, tā arī svešu ļaužu priekšā, šī reprezentēšanās būtu jo pilnīgāka un iespaidīgāka.

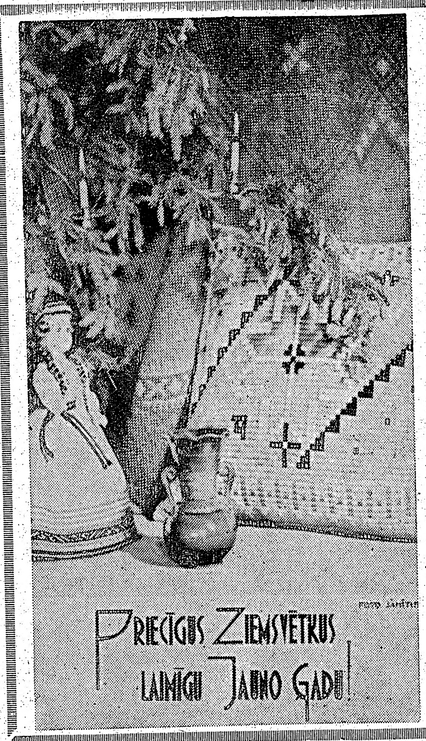

Iegādājaties DAUGAVAS VANAGU izdotās

LATVISKĀS ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $ 1.25; atsevišķas kartītes — 15 centu. ATKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE

Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vaditāja A. Kvēpa, — 176 Hopedale Ave., Toronto 6, tel. HO 5-3066.

VAI JAUNĀ GAITA IESTRĒGUSI PURVĀ?

Cauri trimdas dumbrājiem un purva rāvai „Jaunās Gaitas" līdzstrādnieki no visiem kontinentiem pasaulē velk smagi apkrautu mākslas, literatūras un politiskās domas vezumu. Šajā vezumā ir lielā nekārtībā samests viss, ko var iespiest un pasniegt, un nav brīnums, ka daudzas lietas tur karājas ar kājām gaisā. Nelaime varbūt ir tikai tā, ka, pa nelīdzeno trimdas brugi kratoties, šad un tad izkrīt nepārdomātas rakstu rindiņas, kuŗas tik labprāt tautieši vēlas atšifrēt, it sevišķi tad, ja tur kādreiz manāmi viņu radinieku vārdi. Daži varbūt uztraukšies par to, ka vezumu velk nevis traktors, kā to pašreizējos laikos inženieri ir izdomājuši, bet gan tāda pavājāka ķēvīte. Arī ratu riteņi nav pilnīgi apaļi, bet brīžiem pat īsti četrstūraini, un tā braucot rodas ne vien tikai lieli putekļi, bet arī liels troksnis. Arī vezuma braucējam, kas sēž uz lielās lūžņu kaudzes, ir lielas grūtības, pirmkārt, kā jau mīnēts, vezums nelabi kratās, bet galvenais — vājā ķēvīte kuŗu katru brīdi var nolaužt apdrupušo Pegaza pakaviņu.

Kur ir palikušas mūsu, agrāk tik iemīļotās, līnijdrošķas? Taču varam iedomāties, ka šādu lielu un spurainu vezumu nevar vienkārši izgāzt bedrē un to aizrakt, jo zinām, ka vezumā varam atrast daudz vērtīgu graudu. Tiem nevar atļaut sapūt.

Bet kas tad vēl ir atrodams šajā chaotiskajā vezumā: tur ir zivis, kas šķaudās, rūtaini brunči, degošu pagaļu metēji, samaitāti izslaukumi, kokteiļa glāzes, elles iemītnieki, ķēvju un spēka dēli, konkrētības cienītāji, un šur tur kanniņas ar mūzu pienu.

Važonim-braucējam jau arī nav viegli — paštēstais, zarainais kulbas sēdeklis ir ļoti atskabargains, un vezumam nelabi kratoties, šad un tad izbirst sulīgāki domu graudi. Tie zināmā mērā uzmundrina necilo ķēviti, kas velk atspērusies, cik nu vien var.

Bet kurp tad šis braucējs un viņa vezums dodas? To īsti neviens nevar saprast, jo ir novērots, ka braucējs nepiegriež nekādas vērības ceļa zīmēm, bet, tā sakot, stūrē uz labu laimi pāri maziem un ežainiem cinīšiem.

Tā nesen kāds uzmanīgs vērotājs pamanīja, ka ilgi gaidītais moments noticis: vezums apsviedās otrādi un visa krava iebira tādā rāvainā grāvītī, jo kā zināms — spēka josta, kas bija pārstiepta pāri, pēkšņi pārtrūka, kad riteņa asais stūris ietriecās cinītī. Priecīgi apģērbti un izģērbti tautieši ātri vien pabāza savas ziņkārīgās galvas aiz sētas redelēm un vēroja, kas gan tagad varētu notikt. To rindās bija redzami profesionālie „vainas vēlāji", mūsu ievadrakstu meistari, kas parasti rod inspirāciju savos jau agrāk rakstītos ievadrakstos.

Braucējs, caur zobiem pie sevis spriezdams kaut ko par „salkano romantisismu", mētājās rokām un atgaiņājās no tauriņiem, kas priecīgi sāka dejot mazu baletu. Palīgā neviens nenāca, un rikoties vajadzēja ātri, jo, lūk, — vezuma iemītnieki, kājas purva rāvā samērcējuši, sāka jozt uz visām pusēm. Elles mērkaķi un spēka dēli metās pāri rūtainajiem brunčiem, tā, ka apkaltušās kokteiļa glāzes plīsa, ka noskan vien. Velni, raganas un kalēji, čikas mezdami uz visām pusēm, skrēja pāri samaitātiem izslaukumiem. Zivis vēl arvien šķaudījās, bet pēc brīža, ūdeni visapkārt sajutušas, sāka atdzīvoties un normāli peldēt. Divi puspliki mežoņi — Niks un Nika bija vienīgie, kas, no purva ūdens baidīdamies, nekur neskrēja, bet lauzītā latviešu valodā jautāja braucējam: „Vai tad kokosriekstu jūs tagadiņ uzēst negribētum?"

Braucējs viņus ar divām bērza pagalēm aizdzina tālāk un mēģināja situāciju glābt. Viņš atcerējās, ka kaut kur vezumā ir Kultūras fonda telefona numurs, bet tad tūdaļ arī saprata, ka purvā viņš telefona būdiņu neatradīs. Viņš ieveroja, ka pie kājām viņam bija tīrs un balts akmens, un, labi zinādams, ka cilāts akmens neapsūno, sāka visapkārt vērīgi raudzīties.

Viņš redzēja, ka tādu akmeņu te ir daudz, visi tajā pašā krāsā un bez sūnām. Viņš ieveroja, ka šiem akmeņiem ir arī acis, kas viņu rūpīgi novēroja. Viens no šiem akmeņiem viņam teica: „Mēs esam tas trimdas brugis, nelīdzens, ruplš, bet ciets".

Braucējs nu redzēja, ka ir kārtīgā dimbā ,pat neviena nacionāla fanātiķa viņš pie apvāršņa neredzēja, bet, atcerēdamies Napoleonu, teica: „Allons". Ķēvīte gulēja uz sāniem un ēda mītoloģisko zāliti. Braucējs ar bažām vēroja, ka pasīkais lopiņš nemaz nedomā celties kājās, jo Pegaza papēdis bija pavisam nolūzis. Kā par brīnumu šajā brīdī tālumā parādījās līnijdroška, kuŗu slaidi vadīja pāri visiem akmeņiem un cinīšiem kāds nopietns vīrs. „Piedodiet," ļeica vientuļais un nelaimīgais braucējs, „vai jums nav pāris naglu?" „Naglas jau man ir," vīrs atteica, „bet āmuru es nēsāju līdz tikai zināmās dienās." Neko vairāk neteikdams, viņš strauji aizdrāzās tālāk.

Visas dzīvās radības no vezuma bija sen jau pazudušas, un palicis bija tikai viens, paklibs, veco velns, kuŗam bija vienalga. Braucējs, kājnieks kļuvis, sāka viens pats vientuļo ceļu, lēkdams no cinīša uz cinīti.

Kas notika ar kājnieku, to vēl neviens nav uzzinājis, bet ir paklīdušas baumas, ka viņš gar Arktikas loku soļodams, esot izrādījis lielu interesi par Zviedriju. Tāpat nupat tikai kāds labi informēts tautietis man pačukstēja, ka virs ar līnijdrošku, mājās aizbraucis, tūdaļ esot ņēmis veselu pusduci āmuru, kuŗus viņš lepni pakāris savas jaunās mājas priekšā.

Ir jau ticamāk, kā mani vēlāk informēja, tie tautieši, kas raudzījās caur sētas redelēm, vēl arvien turpat stāvot un gaidot, kas notiks ar „Jauno Gaitu".

Bet kur tad beigās palika „Jaunā Gaita"? Nevajaga skatīties tālu: tur jau aizslīd tas pats spurainais vezums, bet tam ir cits važonis.

Vecais Indriķis

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Hurun St., Toronto 2-B.

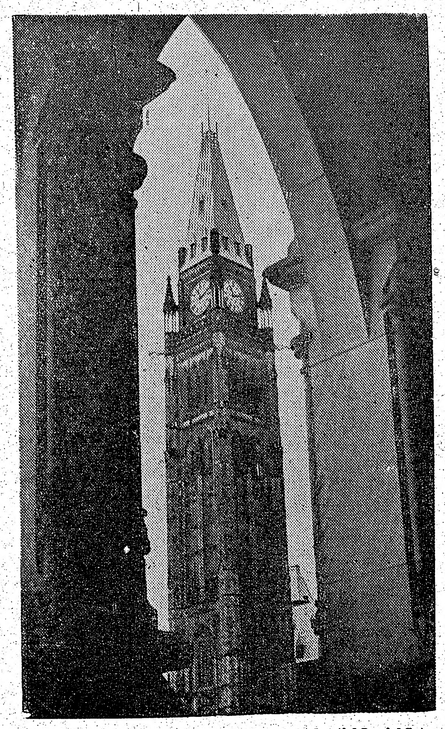

Parlamenta celtne Otavē ir Kanādas demokratiskās iekārtas simbols.

GADA GRĀMATA AR KRUSTU

BAZNĪCAS KALENDĀRS — LATVIJAS EV.-LUT. BAZNĪCAS VIRSVALDES IZDEVUMS

Jau 15 gadus pēc kārtas svešumā iznāk gada grāmata ar krustu uz vāka. Tā ir Latvijas ev. - lut. baznīcas virsvaldes izdevums — Baznīcas kalendārs, prāva grāmata — vidēja romāna biezumā. Ja savā laikā brīvajā Latvijā kalendāri - grāmatas izcīnāca katru gadu vairāki desmiti, tad trimdā tos var saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem, un starp šiem nedaudzajiem lielākā puse ir baznīcu kalendāri, atsevišķu konfesiju izdevumi, kas domāti mazākam lasītāju pulkam. Taču vidēja romāna biezu kalendāru nevar aizpildīt tikai ar kalendāriju un dogmātiskiem rakstiem, tāpēc arī 1963. gada Baznīcas kalendārā ievietoti darbi, kas var interesēt citu konfesiju lasītājus.

Var teikt, ka 15 gadu laikā Baznīcas kalendārs palicis nemainīgs ārējā ietērpā, pat konservatīvs, jo krusts rotā vāku visus gadus, tāpat saturā mainījušies gan rakstītāji, bet ne kalendāra saturs. Nākamā gada kalendārā jaunums ir tas, ka blakus ik mēneša kalendārija lapai, kur zem mēneša nosaukuma kāds Bībeles citāts, bet apakšā M. Lutera prātuļa, atrodas lapa, kuŗas trešdaļu aizņem Anša Bērziņa attiecīgam mēnesim piemērots zīmējums, bet zem tā kādā korāļa pants, pārējā lapas daļa balta. Kalendārīju ievada uz atsevišķas lapas sniegtā Jāņa Rozentāla gleznas reproducēja Pietā un nelaikis archibīskaps prof. Dr. Teodors Grīnbergs kancelē, svētrunas teikšanas brīdī.

Kalendāra saturu ievada jaunā archibīskapa Kārļa Kundziņa kodrālis. Citā rakstā viņš pastāsta, kā kļuvusi un izveidojusies Latvijas universitātes teoloģijas fakultāte. Architekts Dr. Eižens Laube, būdams celtnieks, ietiecies arī citās jomās un sniedz rakstu: Ieaugšana Dieva valstībā. Ilggadīgi kalendāra līdzstrādnieki ir abi sūtņi. Arī šinī gadā gājumā sūtnis Kārlis Zariņš devis negaŗu atmiņu rakstu — Kalpošana Latvijai, par valsts sākuma gadu savu darbību Skandinavijas valstīs. Turpretim prof. Dr. A. Spekke ar īpašu humoru pastāsta nopietnus un jocīgus gadījumus par savu diplomāta darbu Itālijā, īpaši par kēniņu Viktoru Emanuēlu II, arī par studiju gadiem Maskavā un bolševiku sākuma laiku. Prof. Dr. Pauls Jurevičs rakstā — Dostojevska ieģenda par lielinkvizitoru, krievu rakstnieka personību uztver savādāk nekā daži citi viņa raksturotāji. Jau pavisam moderns, šim laikam tuvs ir prof. St. Vasiļevska raksts — Ticība un astronomija, un jaunā ASV studējušā teologa prof. Visvalža Klives īsais apcerējums — Kristīgā ticība un cilvēks — pasaules telpas iekaŗotājs. Kāds zem ini:ā ā liem A. Š. slēpies autors savā atmiņu vācelē skāris nozieguma un soda jautājumu, kur apskatīti daži tiesu procesi Latvijā pret smagiem noziedzniekiem: kā laupītājiem Kaupēnu un Adamaiti un dažām atriebības slepkavībām.

Mīnētie raksti ir kalendāra kodols, jo vienīgs Pēteŗa Aigara romāna fragments Balodis, tā paša autora, pāris Terēzes Brences un Kārļa Kroņa dzejas, skar ev. lut. draudžu un mācītāju dzīvi. Sniegti arī pārskati par atsevišķo zemju latviešu ev. lut. draudžu stāvokli un nākotnes izredzēm. Tāpat vairāki raksti veltīti Dieva mierā aizgājušo piemiņai. Archibīskapam Dr. T. Grīnbergam nekrologu devis jaunais archibīskaps Dr. Kārlis Kundziņš. Par pagājušā gada rudeni Londonā mirušo prāv. A. Bergu raksta prāv. K. Birznieks, par prāv. A. Rumpēteri, kuŗš pavasarī mira ASV, atmiņas sniedz prāv. A. Mitulis, bet par ilggadīgo Berchtesgādenas veco cilvēku mītnes garīgo aprūpētāju prāv. A. Voitku raksta māc. A. Voitkus, bet pavasarī ASV mirušo māc. A. Zuzānu piemin māc. A. Dombrovskis.

Kalendārā daudz uzņēmumu un pilnīgs ev. lut. mācītāju saraksts. Tikai, kaut nelaikim archibīskapam veltīts jau nekrologs un ievietoti apbedīšanas uzņēmumi, visos sarakstos vēl atrodams viņa vārds. Var pieņemt, ka izlietots pagājušā gada salikums. Tik lielā izdevumā derētu arī rūpīgāka pareizrakstības korektūra.

Kalendārs grāmatu galdos nav dabūjams, to izplata atsevišķo draudžu pārvaldes, jo gada grāmatu ar krustu uz vāka ne visi vēlas savēs mājās.

Ojārs Alka.

DAŽAS PIEZĪMES . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

ļa katarsi. Tātad, arī viņš mūsdienu romānā atrod bezcerību, ko es iepriekš īsi minēju. Viņš saka: „Kā liekas, un pie tam saskaņīgi, šie modernie autori strādā pie kāda monstroza romāna tipa, kuŗa galvenā tema ir noteikta un absurda bezcerība. Pašlaik šī bezcerīgo ģenerācija ir aktīva darbā, un tie mūs šokē ar saviem publicējumiem."

Bet Kreuders nav galīgs pesimists, tāpat kā daudzi starp mums. Viss iepriekš īsi teiktais neliecina romāna beigas. Cauri cilvēces bēdu naktij pie apvāršņa, kā vienmēr, ir saredzams rīta stars un nākošā gaišā diena. Šis stars saskatāms arī pasaules literatūrā, neizslēdzot pat verdzībā nospiesto tautu — krievu, poļu u .c. literatūru. Kā uz senās Romas imperijas drupām cēlās kristiānisms, kuŗa rosmē izauga Eiropas kultūra un rakstniecība, tā arī mūslaikos atdzimšana nāks no kristiānisma pēc uzvaras pār tumšiem materiālisma un nihilisma spēkiem. Šī atjaunotne nav bezcerīgi jāgaida, tā dzīvo mūsu vidū, tā jāuztver, jāizprot un jāveicina kā dzīvē, tā mākslā.

Materiālistiskais pagrimums nav sācies tikai pēdējos gados, bet 19. g. s. beigās un š .g. simteņa sākumā, tāpēc arī atdzimšana nav sākusies tikai šodien, bet daudz agrāk, jo cilvēces garīgā darbība norit pretpolos jeb kā franči teiktu dialogā. Ļaunajam pretī stājas labais, riebīgajam — skaistais un harmoniskais, un cilvēces kultūras progress tāpēc turpinās nepārtraukti. Atjaunotne filozofijā ,mākslā un rakstniecībā pamatojas kristiāniskā pasaules uzskatā. Arī prozā tā sākusies ar mūsdienās jau ievērību guvušo kristīgo romānu. Lai minam kaut tikai nedaudzus, kuŗu darbi ir kā pretpols, kā pretsvars tumsai un nihilismam, Klodēlu, F. Moriaku, Bernanosu, T. S. Elliotu, G. Grīnu, Kokčoli (Coccioli), Bergengruenu, Kazancaki (Kazantzakis), Svenu Stolpi, Pasternaku u. c. Bet tas ir jau cits temats. Katrā ziņā ir vērts veltīt uzmanību šiem autoriem un studēt viņu izraisītās problēmas.

Ja romāns arī jaunāks par citiem literāriem žanriem, tomēr nebūtu pamata domāt, ka tas savu laiku jau pārdzīvojis. To apstiprina katras tautas,arī latviešu, jaunākā literatūra. Kur ir cilvēks, tur ir dzīve un pasaule. Dzīvē ir tik daudz, par ko priecāties, sajūsmināties, mācīties; cilvēka dvēsele ir tik neizsmeļama aka, ka gan tagadnes, gan nākotnes romānistiem pietiks ideju, iedvesmas un vielas, no kā darināt izcilus mākslas darbus, to vidū arī romānu.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

SESTDIEN, 10. NO
Columbus Hall
MĀRTI
EIROPIEŠU ORĶESTR
GALDIŅI. • BUFETE. • M
Ieeja $ 2

DAŽĀDAS
ATTĪSTIŠA
ĀTRA UN PIRMKL
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNIC
Darba laiks no pl. 9—5, s

Kur pēkšņi izgalsa tav
Kas tevi iepriecinājis?
Es ziedu uzlūkoju . .
SVEICIET
LOTUS PU
802 Bathurst iel
tel.: LE 3-38
KANADAS DAIĻAMA
SAL
LOT

. . . Tagad iespējamas
. . . Pilnīgi iekārtotas t
BANKETIEM
VIESĪBĀM
IZSTĀDĒM
NO 100 — 2000 PERS
CLUB KING
100 Queensway,
1000 AUTO NOVIETOSANA.
INFORMĀCI

AUSTRA Š
DĀMU FRIZIERS
737 Bloor St., W., pie Grace,

ZIGFRIDS ART P
ZIGFRIDS JUR
KERAMIKAS DARBNI
1425A BLOOR ST., W., TORONT
viena tramvaja pietura rietum
Piedāvā LATVISKU, MODERNU
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZ
Turpat dabūjami BILŽ

Jaunās LATVJU GRĀMAT
Cenas ar 25% atlaidi, pa
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN
Latviešu gara dzīves lielākais m
Aiciniet draugus un paziņas ie
Nesaistoši nosūtam
Aijas Vilnis dzejas — RAJIENS SI
Dāmas nav mūsu stiprā puse p
ir valdnieces. Tām pievienojas
Zeiboltu Jēkaba romāns — LIKTE
Ar šo sākam Zeibolta romānu
bi būs romāni Ūdens burbuļi,
Zeibolts nebija ļoti ražīgs raks
deva viņa darbiem veiksmi un s
kustināms Blaumaņa laikm
ASPAZIJAS LIRIKA,
Šis ir monumentāls darbs latv
Visi septiņi dzejoļu krājumi lie
James Street romāns — RĪTDIENA
Vēsturisks amerikāņu romāns p
ņu kaŗa Misisipi apvidū. Brīdi,
ju kapitāls, rodas konflikti u
dienvidnieku un nēģeŗu starpā.
Misisipi? Lasiet, šis darbs dod i
sācies un notiek. Darbs ir tipisk
ni ir arī tik daudz skaistu un
mēs klusībā varam vienīgi vēl
būtu rakstnieki, kas to iespētu.
der amerikāņu proz
Laipni lūdzam pasū
LATVJU GR
P. O. Box 332, Waverl

T PASI SAVUS IPAŠUMUS!

CONNOR: Atsevišķs 6 istabu ovs, garāža, kopīgā cena — 500-.

KIEM UZ 3 GADIEM UZ ZVELĒ VISĀ PILSETĀ.

Iegādājaties DAUGAVAS VANAGU izdotās

ATVISKĀS IEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

Tās dabūjamas visās V nodaļās, apvienības un kopās, kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2B, Ontario, Canada.

enā komplektā ir 10 dažādas rtītes — četrkrāsainas iespies- uz laba papīra un maksā, šķaitot aploksnes, $ 1.25; atse- šķas kartītes — 15 centu. AT- ALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE

airumtirgotājiem kartītes pie- rasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja A. Kvēpa, — 6 Hopedale Ave., Toronto 6, tel. HO 5-3066.

R KRUSTU

ĀS VIRSVALDES IZDEVUMS

ā- gājumā sūtnis Kārlis Zariņš de- a- vis negaru atmiņu rakstu — Kal- i, pošana Latvijai, par valsts sāku- a ma gadu savu darbību Skandi- šā navijas valstīs. Turpretim prof. a- Dr. A. Spekke ar īpašu humoru ša pastāsta nopietnus un jocīgus ga- ie- dījumus par savu diplomāta dar- kā- bu Itālijā, īpaši par kēniņu Vik- ia- toru Emanuēlu II, arī par studi- uz ju gadiem Maskavā un boļševiku o- sākuma laiku. Prof. Dr. Pauls ie- Jurevičs rakstā — Dostojevska ps ieģenda par lielinkvizitoru, krie- n- vu rakstnieka personību uztver savādāk nekā daži citi viņa rak- nā sturotāji. Jau pavisam moderns, ko- šim laikam tuvs ir prof. St. Va- ta, siļevska raksts — Ticība un as- ut- tronomija, un jaunā ASV studē- a- jušā teologa prof. Visvalža Kli- ns ves īsais apcerējums — Kristīgā ie- ticība un cilvēks — pasaules tel- dz pas iekaņotājs. Kāds zem ini- ā- šiem A. Š. slēpies autors savā at- ād- miņu vācelē skāris nozieguma un da soda jautājumu, kur apskatīti daži tiesu procesi Latvijā pret smagiem noziedzniekiem: kā lau- pītājiem Kaupēnu un Adamaiti un dažām atriebības slepkavī- bām.

pēc Minētie raksti ir kalendāra ko- not- dols, jo vienīgs Pēteŗa Aigara ro- tie- māna fragments Balod's, tā pa- pa- šā autora, pāris Terēzes Brences sā- un Kārļa Kroņa dzejas, skar ev. ri- lut. draudžu un mācītāju dzīvi. ai Sniegti arī pārskati par atsev- us, kā ķo zemju latviešu ev. lut. drau- am, džu stāvokli un nākotnes izre- su, dzēm. Tāpat vairāki raksti veltīti oli Dieva mierā aizgājušo piemiņai. Ka- Archibīskapam Dr. T. Grīnber- nu gam nekrologu devis jaunais ar- as chibīskaps Dr. Kārlis Kundziņš. ir Par pagājušā gada rudeni Londo- ū- nā mirušo prāv. A. Bergu raksta itās prāv. K. Birznieks, par prāv. A. Rumpēteri, kurš pavasarī mira ASV, atmiņas sniedz prāv. A. ci- Mitulis, bet par ilggadīgo Berch- mēr tesgādenas veco cilvēku mītnes sa- garīgo aprūpētāju prāv. A. Voit- ap- ku raksta māc. A. Voitkus, bet tvie- pavasarī ASV mirušo māc. A. cil- Zuzānu piemin māc. A. Dom- aule. brovskis. rie- Kalendārā daudz uzņēmumu ties; un pilnīgs ev. lut. mācītāju sa- neļa- raksts. Tikai, kaut nelaikim ar- gan chibīskapam veltīts jau nekro- etiks logs un ievietoti apbedīšanas uz- no ņēmumi, visos sarakstos vēl atro- dar- dams viņa vārds. Var pieņemt, ka izlietots pagājušā gada sali- kums. Tik lielā izdevumā derētu arī rūpīgāka pareizrakstības kor- rektūra.

Kalendārs grāmatu galdos nav dabūjams, to izplata atsevišķo draudžu pārvaldes, jo gada grā- matu ar krustu uz vāka nē vi- vēlas savās mājās.

Ojārs Alks.

ši ?

SESTDIEN, 10. NOVEMBRĪ, PLKST. 8 VAKARĀ
Columbus Hall (Sherbourne - Linden)

MĀRTIŅU BALLE

EIROPIEŠU ORĶESTRIS. • PĀRSTEIGUMA BALVAS. • GALDIŅI. • BUFETE. • MĀRTIŅU ZOSS UN CITI GARDUMI.

Ieeja $ 2.00 iesk. galdiņu.

Lūdz apmeklēt
TORONTO VANAGI un VANADZES.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Penmans
GP 2-5
APAKŠVEĻA — ZEĶES — T-KREKLI

VENUS
PUĶU VEIKALS
• Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
• Lampas un keramika.
• Adresi strādājot!
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4937 pēc darba.
A. PUTNIŅS

MODISTE Z. BRIGADERE
Tagad pieņem darbus 3 BOWDEN ST.
Labs darbs. • Zemas cenas.
HO 5-6206, TORONTO.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

ALFRED ŠTIKUTS
481-0431
REALTOR

LAI ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

H. Rasar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

KAS? KUR? KO?
TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES

Little Riga — delikatešu veikals — LE 4-3974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās buļetes.

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. E. un M. MEDNIS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca — HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja — LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

PĒRKOT JAUNU AUTOMOBILI —
mēs sagādājam izdevīgu 6% diskonta aizdevumu.
$ 1000.- uz 12 mēn. maksā $ 64.-.
BĒRZIŅŠ REALTY LTD.,
316 HARBORD St., TORONTO. LE 4-8447.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Avenue
LE 6-0143 LE 5-4455
Nekustami īpašumi pilsētā un uz lauklem.

DAŽĀDI

Alder's Esso Service — HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlasa riepas un baterijas. Dažādi auto remonti.
LAIMONIS ALDERS.

Asphalt Services Ltd. — RO 9-4154
702 WESTON RD.
Grīdu — sienu — griestu taišes. ☆ Krāsas — tapetes — tepiķi.

Benjamin Film Laboratories Ltd. — EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaid.•

Crest Florists — HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS.

Everlast Heating Co. — LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. — OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televizijas aparāti. Stereo.
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļaszāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS.

Laimon's Auto Service — TEL. 466-0540
603 GERRARD ST E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, ŠMĒRĒŠANA un EĻĻAS MAINIŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS.

DCS
Drapery Contract Services — 789-4455
Latviešu uzņēmums — Mājās BA 5-9292
521 OAKWOOD AVE.
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas, drapērijas. u.c.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
• IZĪRĒ TV par $8.- MĒNESĪ. •
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... vai ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāsi.

. . . Tagad iespējamas
. . . Pilnīgi iekārtotas telpas
• BANKETIEM • DEJĀM
• VIESĪBĀM • SANĀKSMĒM
• IZSTĀDĒM • KĀZĀM
NO 100 — 2000 PERSONĀM.
CLUB KINGSWAY,
100 Queensway, Toronto.
1000 AUTO NOVIETOŠANA.
INFORMĀCIJAI ZVANIT RO 7-5122.

F. E. COMPTON of CANADA LTD.
Vajadzīgi divi pārstāvji — kungi vai arī dāmas.
Otras valodas zināšanas nepieciešamas.
Intervijai lūdzu zvanīt personāla vadītājam — 447-6801, Toronto.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

VALDE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam zeltars ar rokām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1423A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8163
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
• Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. •

Skaistākie ziedi un ziedu sakārtojumi visādiem gadījumiem.
SAUNDERS & IRIS
puķu veikalā
588 BLOOR St. W., TORONTO.
Zvanīt Z. Plēsums, veikalā LE 1-5665, mājās HO 1-5213.
Apmeklējiet mūsu veikalu un skates telpu.

Jaunās LATVJU GRĀMATAS Ziemsvētkiem
Cenas ar 25% atlaidi, pasūtinot apgādā.
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS I ..... $ 5.85
Latviešu gara dzīves lielākais mantojums nu ir ceļā. Aiciniet draugus un paziņas iegādei un izplatīšanai. Nesaistoši nosūtām ieskatam.
Aijas Vilnis dzejas — RĀJIENS SIRDĪ . . . . $ 2.40
Dāmas nav mūsu stiprā puse prozā, bet lirikā viņas ir valdnieces. Tām pievienojas tagad arī Aija Vilnis.
Zeiboltu Jēkaba romāns — LIKTENIS ..... $ 3.00
Ar šo sākam Zeibolta romānu ciklu. Turpmākie darbi būs romāni Ūdens burbuļi, Barons Bunduls u. c. Zeibolts nebija ļoti ražīgs rakstnieks, bet tas talsni deva viņa darbiem veiksmi un spēku, un viņš ir neizkustināms Blaumaņa laikmeta līdzgaitnieks.
ASPAZIJAS LIRIKA, sagatavošanā.
Šis ir monumentāls darbs latviešu dzejas kalngalā. Visi septiņi dzejoļu krājumi lielā gremā kopsējumā.
James Street romāns — RITDIENAS PĻAUJA ..... $ 3.90
Vēsturisks amerikāņu romāns par dzīvi īsi pēc pilsoņu kara Misisipi apvidū. Brīdī, kad tur ieplūst jenkiju kapitāls, rodas konflikti un cīņas ziemeļnieku, dienvidnieku un nēģeŗu starpā. — Kas šodien notiek Misisipi? Lasiet, šis darbs dod ieskatu, kas un kā tur sācies un notiek. Darbs ir tipiski amerkānisks, bet tanī ir arī tik daudz skaistu un lirisku tēlojumu, ka mēs klusībā varam vienīgi vēlēties, kaut mums arī būtu rakstnieki, kas to iespētu. Ritdienas pļauja pieder amerikāņu prozas izlasei.
Laipni lūdzam pasūtinājumus.
LATVJU GRĀMATA,
P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS UN NOTIS
Andrejs Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARA — noveles $ 3.20
Dr. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta atmiņas ..... $ 5.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS — noveles ..... $ 3.20
V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS — dzejoļi .... $ 2.80
K. Kurbads — SILU ŠALKA — dzejoļi ..... $ 2.80
ZINTIS Nr. 6./7. (plašs dubultnr. angļu valodā) ..... $ 1.50
E. Avota — LATVIEŠU VAODAS MĀCĪBA I ..... $ 1.00
NOTIS
V. Dārziņš — 200 latviešu tautas dziesmas II, III, IV. b ā $ 3.50
III - IV kopā $ 6.00
Jēk. Mediņš — latviešu tautas dziesmas ..... $ 2.50
Arv. Žilinskis — Solo dziesmu izlase ..... $ 4.00
Pasūtinot apgādā 25% atlaide.
ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. Willow St., Chicago 14, Ill., USA.

LICENZĒTS GĀZES UN EĻĻAS APKUŖU IERĪKOTĀJS
izpilda jaunus un remonta darbus.
Krāsns tīrīšana $ 7.00.
Lūdz zvanīt LE 1-6563.
A. LAGUNS,
204 Oakwood Ave., Toronto.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

Polsterēto mēbeļu un grīdsegu
TĪRĪŠANA.
Garantēts un labs darbs.
Zvanīt Peter's
tel LE 3-4912 vai RO 7-6604, TORONTO.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš. un ārpus studijas, izgatavo bildes pašēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3809, 445 Pape Ave.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
☆ FOKSTROTU
☆ LĒNO VALSI
☆ VALSI
☆ TANGO
RUMBA CHA-CHA-CHA.
JIVE, MAMBO, SAMBA,
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

PĀRSTĀVIS

KONST. KĀRKLIŅŠ -
birojā HO 1-8158, mājās HO 6-5024.

ERIC KRAUS
10 Eastwood Road, Toronto.
REAL ESTATE BROKER
OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
MEMBER

N.H.A. jaunās un pārd. obligācijas pērk un pārdod, kā arī izkārto. NOVĒRTĒŠANA PAR BRĪVU.

WOODBINE - GERRARD: 5 istabu + saules istaba dubultķieģeļu māja ar iebraucamo ceļu un garāžu, silta gaisa apkure, liela virtuve, vannas istaba. Īpašums labi uzturēts. Cena $ 9.500-, iemaksa $ 1000- un atlikums uz vienu izdevīgu ilggadīgu obligāciju.

ZIEMEĻOS NO BELLEVILLES, Ont.: 30 akru mežs ar mazu upi. Cena $ 400-.

O'CONNOR - PAPE: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar divām modernām virtuvēm, jauna apkure, viena trīsdaļīga un otra divdaļīga vannas istaba, iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $ 1.000,-.

APBŪVES GABALI. LAUKU ĪPAŠUMI. VASARNĪCAS. DZIVOKĻU MĀJAS. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI.

MŪSU MĪĻĀ

IRMA SAULĪTE

aizgāja mūžībā š. g. 26. oktobrī Rīgā.

DZIĻĀS SĒRAS

brālis un piederīgie Ņufaundlendā, ASV un dzimtenē.

KOMŪNISTISKĀS REVOLŪCIJAS ČETRDESMIT PIECI GADI

(Pārnesums no 1. lpp.)

Pēc Ķīnas iekarošanas pēdējos 13 gados komūnisma imperijas straujā ekspansija ir apsīkusi, pateicoties galvenā kārtā ASV organizētai pretestībai, uz kādu komūnisti nopietnāki atdūrās jau Korejā, kur viņu 1950. gada 25 jūnijā uzsāktā Dienvidkorejas invāzija neizdevās. Šai pretestībai vēlāk mazinoties, komūnisti pēc tam ir atzīmējuši gluži labu progresu, paplašinot savu imperiju ar ievērojamiem teritoriju „piegriezumiem" un jauniem pakļauto miljoniem: ar Ziemeļvietnamu, Tibetu, Laosu un Kubu.

Pašlaik sarkanās Ķīnas komūnistu armijas iebrukušas Indijā un ieņēmušas jau plašas teritorijas. Pēc ASV prezidenta š. g. 27. oktobrī Chruščevam dotā solījuma **neiebrukt Kubā**, ja Chruščevs aizved savas atomraķetes, ar Kubas blokādi tik sekmīgi sāktā ASV iniciatīva nu draud izvērsties Pirra uzvarā, komūnisma subversijas bazei Kubā **nostiprinoties**. Ja tā, tad turpmākie tuvākie komūnisma ekspansijas mērķi ir jau puslīdz skaidri iezīmējušies: Haiti, Venecuēla, Britu Guāna un milzīgā Brazilija. Komūnistiem vēl ir lieli tuvāki plāni Afrikā (Kongo, Alžīrā un dažās jaunajās nēģeru valstīs). Ar vārdu sakot, komūnistu ofensīva nu jau 45 gadu laikā nav mitējusies. Tās galīgais mērķis, kā zināms, ir pasaules iekarošana un komūnisma imperijas nodibināšana vispasaules mērogā.

Ir jāatzīst, ka Ļeņins atklāja un pierādīja par efektīvu sekojošu politiskās varas iekarošanas un paturēšanas metodi: mazai, labi noorganizētai, vienotai, dinamiskai un labi apbruņotai izlasei, pielietojot kā paliglīdzekļus labi velkošus masu saukļus (kaut arī pilnīgi melīgus) un dezorganizējot un visādi „iemidzinājot" pretinieku, ir iespējams ar bruņota apvērsuma palīdzību diezgan viegli sagrābt politisko varu un to nostiprināt ar diktatūras un asiņaina terrora metodēm. Nākošais solis ir speciāla minēto vienoto aģentu vadīta un kontrolēta karaspēka izveidošana (čekisti, sarkanā armija), kuŗam tiek dotas speciālas privilēģijas un vislabākā apgāde un ar kuŗa palīdzību tad viegli vien iespējams izplest komūnistu diktatūru ar subversiju, ar civilkaŗu u. c. līdzekļiem uz visu nāciju un tālāk agresiju ceļā uz citām nācijām.

Nekur, arī komūnisma klasiskajā zemē Krievijā, komūnisti nav tikuši pie varas legālā ceļā, ievēlēti no tautas vairākuma. Komūnisma skolotājs un stratēģis Ļeņins, raugoties no komūnisma interešu viedokļa, tomēr pielaida lielu kļūdu. Vai nu būdams vēl zināmā mērā „saindēts" ar demokratisma bacili, vai cerēdams pēc varas pārņemšanas vispārīgās vēlēšanas tiktāl iespaidot, ka vairākums nobalsotu par komūnistu partiju, vai, beidzot, cerēdams ar terrora palīdzību panākt toreiz krievu tautā tik populārās Satversmes sapulces zīmoga pielikšanu viņa 7. novembrī izdarītam apvērsumam, Ļeņins vēl pēc jau notikušā apvērsuma atļāva visas Krievijas satversmes sapulces vēlēšanas.

Šī vairāku krievu tautas liberālo paaudžu tik karsti gaidītā Satversmes sapulce sanāca 1918. gada 5. janvārī un izrādījās, ka komūnisti vispārējās, slepenās un proporcionālās vēlēšanās bija varējuši iegūt tikai 175 vietas no kopīgā 707 deputātu skaita. Kad Satversmes sapulces vairākums atsacījās atzīt komūnistu apvērsumu, Ļeņins pavēlēja saviem sarkaniem gvardiem to izklaidēt ar bajonetēm. Komūnistiem nebija vairākuma arī pašā Krievijas strādniecībā un zemniecībā. Tā, arī vēl pēc komūnistu 1917. g. 7. novembŗa apvērsuma ,1917. g. 9. decembrī sanākušā visas Krievijas zemnieku deputātu kongresā bolševiki bija reprezentēti tikai ar 91 deputātu no kopīgā 789 deputātu skaita, bet sociālrevolūcionāri, kreisie, ar 350, labie ar 305, bet pārējās grupas ar 43 deputātiem. Ievērojot savu nepopularitāti tautā, komūnisti vēlāk kā Krievijā, tā arī citās pakļautās zemēs nekad vairs nav atraduši par vajadzīgu atmiekšķēt savas cietās sirdis ar tādām ideoloģijas sentimentālitātēm kā vispārīgām vēlēšanām, un it visur savu diktatūru ir nodibinājuši un tālāk izpletuši tikai ar **bruņotas varas** palīdzību.

Pirms 45 gadiem — 1917. gada 7. novembrī — pirmo reizi pielietotā metode ir turpināta uz priekšu uz priekšu visus šos gadus. Šis visilgākais un visnežēlīgākais karš cilvēces vēsturē ir prasījis jau daudz vairāk upuŗu un ciešanu nekā abi pasaules kaŗi, kopā ņemot.

Savu imperiālistisko pasaules iekarošanas mērķu sasniegšanai komūnisti ar lielu dinamismu, dzelzs disciplīnu un vēsturē vēl nepieredzētu darba spēka ekspluatāciju ir apbrīnojami īsā laikā radījuši spēcīgas industriālas bazes savu lielo armiju apbruņošanai.

Tā kā Pad. Savienības, Ķīnas u .c. komūnistisko valstu rūpniecības straujais pieaugums resp. lielās investijas smagajā rūpniecībā ir iespējamas tikai uz darba spēka nežēlīgas ekspluatācijas rēķina, tad strādnieku reālās algas tiek turētas uz viszemākā eksistences līmeņa. Pad. Savienībā tās, ieskaitot visas sociālās labiecības, ir apm. 5 reizes zemākas nekā ASV, par Ķīnu jau nemaz nerunājot.

Komūnisms ir piedzīvojis jau daudzas ļoti asas krīzes. (1956. g.). Arī pašlaik komūnisms pārdzīvo dziļu krizi, jo lauksaimniecības neveiksmēm un pārtikas trūkumam pievienojušās arī asas idejiskas domstarpības komūnisma nometnē. Nevienu no šīm krizēm rietumnieki nav pratuši, nav pat mēģinājuši izmantot un nemēģina to darīt arī tagad. Pašlaik būtu īstais laiks pārņemt ciņas iniciatīvu rietumnieku rokās.

Rietumnieki 45 gadu ilgajā kaŗā ar komūnismu diemžēl, vēl maz mācījušies un vienā kaŗa posmā, laikā no 1941. gada 10. jūlija līdz 1945. gadam uzskatija komūnismu pat par savu sabiedroto.

SPORTS

BASKETBOLA LATVIEŠU MEISTARĪBA KANADĀ

TLSK JAUNATNE UZVAR DV JAUNATNI AR 67:24

Latviešu basketbola meistarība Kanadā sākusies. Ontario apgabalā pirmo vienību grupā šogad spēlēs: Toronto Daugavas Vanagu vienība, Toronto Latviešu sporta kluba vienība un Toronto Latviešu YMCA. Visas minētās biedrības uzstāda arī pa vienai vienībai B grupā un jaunatnes grupā. Diemžēl, šogad Niagarai vairs nebūs nevienas basketbola vienības. Daži vēl aktīvie basketbolisti iesaistījušies Toronto DV komandā. Kvebekas apgabalā kā parasti būs tikai viena vienība no Montreālas, kas pusfinālā tiksies ar Ontario apgabalā otrā vietā esošo komandu, bet šīs sacensības uzvarētājs spēlēs ar Ontario apgabalā pirmā vietā esošo vienību Kanadas meistara goda dēļ. Pirmā meistarības spēle notika jaunatnes līgā, kur TLSK vienība pārliecinoši pieveica DV jaunatni, kuŗas ierindā šogad nav vairs Dūlmanis un Brikmanis, kas pārsnieguši jaunatnes vecuma robežu.

Pirmais puslaiks 25:10 TLSK labā, bet, spēlei beidzoties, rezultāts bija 67:24 TLSK labā.

TLSK spēlēja: J. Āboliņš — 21, V. Ozoliņš — 18, G. Ozoliņš — 13, Hausmanis — 11, E. Timmermanis — 4.

DV: P. Priverts — 6, T. Ozoliņš — 7, V. Innuss — 5, E. Sproģis — 4, E. Lukovskis —, A. Loze — 2.

Latviešu jaunatnes basketbola vienības zaudē svētdienas līgā

Šogad Toronto svētdienas līgā jaunatnes grupā piedalās: Kalevs, Aušra, St. Vlads, Trident un divas latviešu vienības — DV un Latviešu YMCA.

DV jaunā vienība tikās ar itin spēcīgo St. Vlads vienību, kas uzvarēja ar augstu — 84:20 rezultātu. DV spēlēja: J. Bramanis, T. Ozoliņš, P. Priverts, V. Innuss, A. Loze, E. Lukovskis.

Ļoti saistoši un līdzvērtīgi rītēja spēle starp YMCA's un Trident vienību. Abas vienības bija atzīstami labas un lieliski meta. Uzvara izšķirās pēdējās spēles minūtēs, kad YMCA palika bez sava lieliskā punktu guvēja — V. Kauliņa un centra — P. Akera.

Pirmā puslaikā YMCA izcīnīja 1 punkta pārsvaru — 34:33, bet, spēlei beidzoties, Tridents svinēja laimīgu uzvaru ar 1 punktu — 80:79. Lieliski ar grozu gūšanu veicās V. Kauliņam, kas ieguva 37 punktus.

YMCA'a spēlēja: V. Kauliņš — 37, J. Āboliņš — 16, P. Akeris — 8, V. Akeris, E. Pilskalnietis — 10, A. Liepa — 8 un T. Lidums.

Ž. Ž.

Basketbola spēļu kalendārs svētdienas līgā Toronto

Vecākā grupā:

18. novembrī plkst. 12,30 Latviešu zālē — DV - Kalevs.

25. novembrī plkst. 12,30 Latviešu zālē — DV - Andys.

Jaunatnes līgā:

18. novembrī plkst. 2,00 Woodgreen Community Center — YMCA - Aušra.

25. novembrī plkst. 2,00 Woodgreen Community Center — YMCA - Kalevs.

25. novembrī plkst. 1,30 St. Vlads vingrotavā — DV - Aušra.

Spēles latviešu basketbola meistarībā:

Pirmo vienību grupā TLSK mērosies spēkiem ar YMCA'u pirmdien, 12. novembrī, plkst. 9 vakarā Parkdale Collegiate vingrotavā, Jameson Ave.

Ievērībai

Lietuviešu vingrotava atrodas baznīcas telpās, College un Rusholme Pk. Cres. stūrī.

St. Vladimir vingrotava — Bathurst ielā No. 404, dienvidos no College ielas .

Woodgreen Community Center atrodas 835 Queen St. E., viena iela rietumos no Logan Ave.

Latvietis Jānis Lūsis — Eiropas meistars šķēpa mešanā

Eiropas meistarsacīkstes šogad notika Dienvidslavijā un tanī piedalījās 28 valstis ar vairāk kā 1.000 vieglatlētiem.

Šķēpa mešanā uzvarēja Jānis Lūsis ar lielisku 82,04 m rezultātu. 800 m skrējienā sievietēm holandiete Krāna uzstādīja jaunu pasaules rekordu — 2:02,8.

Austrālijas vieglatlēte — latviete Ieva Kampe

reprezentēs Austrāliju Britu zemju apvienības olimpiādē Pertā. Ieva Kampe izvērtusies par vieglatlēti, kas dibināti cer reprezentēt Austrāliju nākošā pasaules olimpiādē.

ŠACHS

Sietlā „World's Fair" turnīrā, piedaloties 41 spēlētājam, uzvarēja Oregonas čempions J. Mekkormiks ar 7:1 rezultātu. Otrā vietā ar tādu pašu rezultātu palika Kanadas meistarklases spēlētājs E. Makskasi. 3. godalgu ar 6:2 rezultātu izcīnīja Viktors Pūpols, bet 4. vietā palika Vašingtonas štata čempions Viesturs Segliņš.

Mičiganas valsts atklātajā turnīrā uzvarēja L. Stolcenbergs ar 6 punktiem. Otrā vietā palika šī štāta vairākkārtējais meistars Leonīds Dreibergs ar 5½ punktiem. Tādu pašu rezultātu bija sasniedzis arī lietuviešu meistarklases spēlētājs K. Šķema.

V. Š.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563

11. novembrī plkst. 11 dievkalpojums un Svētdienas skola.

18. novembrī plkst. 3 Latvijas valsts dibināšanas svētku dievkalpojums. Draudzes koris.

25. novembrī plkst. 11 Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

11. novembrī plkst. 2 p. p. Jāņa b-cā dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

18. novembrī plkst. 3 p. p. Trisvienības b-cā Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Dziedās koris diriģ. J. Baruša vadībā. Svētdienas skola.

Lūdzam iegaumēt, ka, sākot ar novembri, dievkalpojumi Trisvienības b-cā sāksies plkst. 3 p. p.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave

18. novembrī plkst. 2,30 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums un svētdienas skola.

Dziedās Lidija Misbacha.

25. novembrī plkst. 2,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

Bramptonā: 11. novembrī plkst. 1,30 p .p. Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums Grace United baznīcā.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut draudzē, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

11. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums, dziesmu lapiņas, māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā. 580 Portage Rd

2. decembrī plkst. 2 p. p. Adventa laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut draudzē, Kristus lut. baznīcā. 140 Russel Ave.

18. novembrī plkst. 3,30 p. p. Latvijas valsts svētku dievkalpojums; dziesmu lapiņas. Dziedās tenors A. Cers no Hamiltonas. Māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudzes; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 3906

HAMILTONA

Māc. P. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

11. novembrī plkst. 10.30 pr. p. dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 1 Lāčplēšu dienas dievkalpojums pieaugušiem. Bībeles klases stunda plkst. 10,15 pr .p. Jaunatnes grupas stunda pēc pieaugušo dievkalpojuma baznīcā.

NORANDA

Norandas latv. draudzes Valsts svētku dievkalpojums 18. novembrī plkst. 4 p. p. United Church baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

Svētdienas skola sestdien, 17. novembrī, plkst. 2 p. p.

VIRDŽINIJTAUNA

Virdžinijtaunas latviešu draudzes valsts svētku dievkalpojums 18. novembrī plkst. 1 p. p. anglikāņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

Svētdienas skola plkst. 10,30 no rīta.

VANKUVERA

Māc. R. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797. Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

Svētdien, 18. novembrī, plkst. 3 p. p. Latvijas valsts dibināšanas dienas dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Piedalās dziedātāja Rita Dzilna - Zaprauska.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē tējas un kafijas galds.

Svētdien, 25. novembrī, plkst. 3 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Sv. vakarēdiens. Dievgaldnieki lūgti iepriekš pieteikties pie mācītāja .

MONTREĀLĀ

Māc. A. Volkus, 2438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Svētdien, 11. novembrī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Trešdien, 14. novembrī, plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 18. novembrī, Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres dievkalpojums Trinity Memorial baznīcā plkst. 2,15 p . p. Vīru koris Junda. Dziesmu lapiņas.

Svētdien, 25. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma kino izrāde baznīcas zālē.

Trešdien, 28. novembrī, plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 2. decembrī, plkst. 1,30 p. p. Pirmās adventa svētdienas dievkalpojums.

Māc Viesturs Sēfers, 4573 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Telef 484-8304.

11. novembrī plkst. 2 p .p. turpat dievkalpojums pieaugušiem.

17 novembrī plkst. 7 vak. 18. novembŗa atceres dievkalpojums. Piedalīsies ar solo brīvmāksl. Līna Karlsone.

25. novembrī plkst. 2 p. p. turpat Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Pirms dievkalpojuma dievgaldnieki tiek lūgti pieteikties pie mācītāja turpat baznīcā.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatevr ielu stūrī.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sest dienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu ritos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs

SAVIENOTĀS VALSTIS PĀRRAUDZĪS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

dis no skatuves, kad Indija jau sāka strauju bruņošanās steidzināšanu.

Saruna ar komūnistu Ķīnu nenotiks tik ilgi, kamēr Pekinga nebūs izvākusi savus spēkus no Indijas robežām. Komūnisti gan solās atvilkties divpadsmit ar pus jūdžu no 1914. gadā angļu diplomāta Makmahona nospaustās robežas, bet praksē nekas tamlīdzīgs vēl nav noticis.

NIKSONA POLITISKAI KARJĒRAI PIENĀCIS GALS

Šā gada 6. novembŗa Sav. Valstu tautas pārstāvju nama, senāta un gubernātoru vēlēšanas noslēdzās tikai ar dažiem zīmīgiem pārsteigumiem. Pirmkārt, Kalifornijā smagu sakāvi cieta Eizenhauera valdības vice - prezidents Ričards Niksons. Pēc politiski ļoti rupjas kampaņas pag. vēlēšanu republikāņu prezidenta amata kandidāts zaudēja Kalifornijas gubernātoram Braunam. Niksona politisko nākotni tagad uzskata par iznīcinātu.

Ņujorkā Morgentavu pārbalsoja gubernātors Rokfellers, kuŗu tagad uzskata par drošāko republikāņu kandidātu 1964. gada prezidenta vēlēšanās — kopā ar bijušo auto rūpnieku Romneju, kas izcīnīja pārsteidzošu uzvaru Mičiganā.

Masačusetiešī par savu jauno senātoru Vašingtonā izraudzīja Edvardu Kenediju, kas, 30 gadu vecumā, balsošanā aizsteidzās tālu priekšā republikāņu konkurentam Lodžem. Pēdējā tēvu, starp citu, no senāta izspieda tagadējais Sav. Valstu prezidents.

☆

Ņujorkā 78 gadu vecumā mirusi bij. Sav Valstu prezidenta Franklina Ruzvelta ataitne Eleonora.

Nelaikē bija visā pasaulē plaši pazīstama personība un darbojās dažādās organizācijās un ceļojumos iepazinās ar valstīm un tautām, kuŗām lekcijās pauda diezgan īpatnējus politiskus uzskatus. E. Ruzvelte darbojās arī laikrakstos. Viņas autoritāte un politiskais iespaids demokratu partijā bija nozīmīgs līdz pat pēdējam laikam.

SAVIENOTĀS VALSTIS

MINEAPOLE

Daugavas Vanagu priekšnieks un Latviešu centrālās komitejas priekšsēdis Vācijā pulkv. Vilis Janums paredzējis viesoties arī Dviņu pilsētā. Viņa priekšlasījums par tematu „Politiskais un militārais stāvoklis pašreiz" notiks trešdien, 21. novembrī, plkst. 7.30 vakarā, Mineapolē, 3152 - 17 Ave. S., Latviešu ev. - lut. draudzes nama lielajā zālē.

Latvijas valsts neatkarības 44 gadu atceres ievadījumā piektdien, 16. novembrī, plkst. 8-os vakarā notiks KTCA televīzijas raidījums. Tajā runās Verners Vītiņš, bet koncerta daļā piedalīsies soliste Irma Kurme un DV apvienības Minesotā vīru dubultkvartets Latvis 2. Šmita vadībā. Pie klavierēm Karina Pone.

Svētku akts ar koncertu notiks sestdien, 17. novembrī, plkst. 7.30 vakarā Woman's kluba zālē Mineapolē, 407 - W. 15 St. Sarīkojumu ievadīs prelāta V. Strelēviča un māc. P Langina vadīts svētbrīdis Svētku uzrunu teiks N Rasiņš. Sekos H. Jesifera sagatavotais patriotiskais teātra uzvedums Mineapoles un St.Paula latviešu jaunatnes teātriniekiem izpildījumā. Koncerta daļā piedalīsies soliste Irma Kurme un DV apv. Minesotā vīru dubultkvartets Latvis 2. Šmita vadībā. Pie klavierēm Karina Pone.

Abus sarīkojumus visu Mineapoles un St. Paulas latviešu organizāciju uzdevumā kārto DV apvienība Minesotā. E. T.

POKIPSIJĀ, N. Y.

Latvijas valsts svētku dievkalpojums notiks 18. novembrī, pl. 3.00 p. p. amerikāņu 1. ev. - lut. baznīcā (Mill St.), māc. A. Ansevica vadībā. Pēc dievkalpojuma turpat baznīcas zālē notiks svētku koncerts. Piedalās: S. Prince (soprāns), A. Klimanis (tenors) un A. Cenne - Dzirkale (klavieres).

3. novembrī acis uz mūžību slēdza Emīlija Jansone, dzim. Guretska. Nelaikē atstāj prāvu piederīgo skaitu, divus mazmazbērnus ieskaitot. Viņu uz pēdējo dusu 6. novembrī izvadīja amerikāņu māc. A. Šreibers.

Vassar'a slimnīcas māsu skolā mācības uzsākusi Maija Bērziņa.

Draudzes priekšnieks A. Ziemiņš noorganizējis 18. novembŗa radio raidījumu.

V. Š.

Ko šoziem sniegs TSO

Toronto simfoniskais orķestris, kuŗa vaditājs Heincs Ungers paslaik atrodas viesizrādēs Eiropā, šinī sezonā uzsāks 11. darbības gadu Jorkas koncertapvienības ietvaros.

Kā zināms, ik gadus Jorkas koncertapvienība sniedz četrus koncertus. Šinī sezonā klausīsimies vijolnieku Haimenu Bresu (Hyman Bress), čellistu Leonardu Rozi, jauno kanadiešu pianistu Paulu Helmeru un Loisu Maršalu, kuŗai tas šoziem būs vienīgais koncerts Toronto.

Loisa Maršala dziedās Vagnera operu ārijas. Šai programmā TSO sniegs Kanadas pirmā skaņojumā Gustava Mālera 9. simfoniju. Šis ir ievērojamā modernista pēdējais darbs un tiek uzskatīts par visraksturīgāko.

Pianists Pauls Helmers atskaņos Mocarta klavieru koncertu D minorā klasiskas mūzikas sezonā. Čellists L. Roze spēlēs Bokerini un Sensansa darbus. Mākslinieka instruments ir vērtīgs Amati čello, datēts 1662. g. un viņa artistiskā spēle izpelnījusies ievērību iepriekšējos koncertos Toronto, Ņujorkā u. c.

Šai programmā paredzēta arī moderna itaļu komponista simfonija. Bruno Betinelli Simfonija da Camara būs pirmatskaņojums Kanadā .

Montreālas Haimens Bress, Guernari vijoles īpašnieks, sniegs Prokofjeva Otro vijoļkoncertu G minorā. Tālāk dzirdēsim kanadiešu komponista Harija Somera Fantaziju orķestrim un Brāmsa 4. simfoniju.